

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, AUGUST – RUGPJŪČIO 22, 2013 • Vol. CIV Nr. 99 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-21-2013

ŠIAME NUMERYJE:

Kultūrinė ateitininkų savaitė – 4 psl.

Jai reikėjo erdvės ir spalvų – 10 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Bus prisimintas Palaimintojo Popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymas Lietuvoje

Vilnius (ELTA) – Seimas rugsėjo 4–10 dienomis ketina paminėti Palaimintojo Popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo Lietuvoje dvidešimtmetį.

Rugsėjo 10 d. Seimo posėdyje bus surengtas iškilmingas minėjimas. Jis prasidės vaizdo įrašu – Popiežiaus Jono Pauliaus II kalba Vilniaus oro uoste 1993 m. rugsėjo 4 d.

Planuojama, kad iškilmingame Seimo minėjime kalbės Seimo pirmininkas Vydas Gedvilas, Apaštalinis nuncijus arkivyskupas Luigi Bonazzi, Seimo pirmininko pavaduotojas Jarošlavas Narkevičius, Seimo narė Vilija Aleknaitė-Abramikienė.

Į minėjamą numatyta pakviesti šalies vadovus, Vyriausybės narius, buvusių Vyriausybių vadovus, Lietuvos bažnyčių hierarchus ir atstovus, užsienio valstybių diplomatinį atstovybių Lietuvoje vadovus, Kovo 11-osios Akto signatarus, kitus svečius.

Seimas paminės Palaimintojo Popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo Lietuvoje 20-metį. Vladimiro Gulevičiaus (ELTA) nuotr.

Pagal programos projektą, Seimo posėdžiui pasibaigus Seimo pirmininko pavaduotojas Petras Auštrevičius Vilniaus Antakalnio kapinėse padės gėlių prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę, kur Palaimintasis Popiežius Jonas Paulius II meldėsi.

Popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo Lietuvoje dvidešimtmečiui bus skirta fotografijų paroda, Lietuvos katalikų bažnyčios ir Seimo kanceliarijos organizuojama konferencija, memorialinės lentos atidengimas Šv. Jonų bažnyčioje, kiti renginiai.

Seime pristatyti J. Monkutės-Marks gobelenai

Vilnius (ELTA) – Seimo rūmuose antradienį, rugpjūčio 20 d. atidaryta Kėdainių krašto garbės pilietės, išeivijos dailininkės – gobelenų, tapybos, grafikos kūrėjos, mecenatės Janinos Monkutės-Marks (1923–2010) kūrybos darbų paroda „Dovana Tėviškei”.

Klasikine technika austų spalvingų rankų darbo gobelenų paroda, kurią į Vilnių atlydėjo gausus būrys kėdainiškių, skirta 90-osioms autorės gimimo metinėms paminėti ir yra tarsi gyvenimo dienoraštis.

Radviliškyje gimusi J. Monkutė-Marks į Vokietiją pasitraukė 1944 m. rudenį. Autorė studijavo archeologiją, meno istoriją ir italų kalbą Insbruko universitete Austrijoje. Mokėsi Freiburgo menų ir amatų mokykloje Vokietijoje. Čia įgijo pirmuosius dailės įgūdžius: tekstilės meną studijavo pas Antaną ir Anastaziją Tamošaičius, piešimą – pas Vytautą Kasiulį, Vytautą Kazimierą Jonyną, grafiką – Viktoro Petravičiaus studijoje.

1950 m. autorė emigravo į JAV.

Seime pristatyta J. Monkutės-Marks kūrybos paroda „Dovana Tėviškei”. Dainiaus Labučio (ELTA) nuotraukos

Nuo 1956 m. dailininkė įsiliejo į meninį ir visuomeninį šalies gyvenimą. Toliau gilino savo žinias, dirbo su atskirais menininkais. Savo kūrybinę veiklą menininkė susiejo su Hyde Parko meno centru bei B.I.G. meno centru Floridos

valstijoje. Nuo 1972 m. J. Marks pati ėmėsi kuratorės darbo – organizavo populiarią kasmetinę Hyde Parko meno centro narių parodą. 1974 m. menininkė buvo viena iš Lietuvių moterų dailininkių draugijos Čikagoje steigėjų ir vadovių. – 3 psl.

Žodžiai uždega, pavyzdžiai patraukia. – Lotynų priežodis

Viena uoli „Draugo” skaitytoja ir bendradarbė atsiuntė dienraščio „The Philadelphia Inquirer” 2013. 03. 31. iškarpa, su priedašu: „Gal įdomi tema straipsniui ‘Drauge’? Tu moki labai įdomiai tokias temas aprašyti”. Ačiū už gražų žodį. Siūloma tema – studentų atranka universitetuose.

Per didelis procentas JAV jaunimo nebaigia gimnazijų, tuo sau tarsi užtikrindami vargingą gyvenimą. Didelė dalis gimnazijas bebaigiančiųjų paduoda prašymus į įvairius universitetus bei kolegijas. Jie siunčia prašymus ne tik į vieną ar dvi, bet į keliolika mokyklų, vildamiesi, kad bent kurios nors juos priims. Tada jiems tenka pasirinkti vieną, kuriai patikės savo tolimesnį mokslo siekimą.

Gautoje iškarpoje aprašoma Lehigh University studentų prašymų peržiūros ir atrankos eiga. Dienraščio korespondentė praleido porą dienų stebėdama studentų atrankos komiteto darbą, daromus sprendimus ir juos aprašė, pažadėdama neviešinti suinteresuotojų pavardžių. Ką ji sužinojo ir matė? Pradinį prašymų įvertinimą atlieka raštinės darbuotojai. Jie tikrina stojamųjų egzaminų rezultatus, gimnazijoje praeitų kursų sudėtingumą bei gautus pažymius ir t. t. Atsijojus mažai ką žadančius prašymus, lieka visa krūva, kurią peržiūri penkiolikos asmenų komitetas. Čia sprendimai priimami balsų dauguma.

Lehigh University šiemet susilaukė 12,560 prašymų. Daugumos jaunuolių likimas buvo nuspręstas per pirminį įvertinimą. Sprendimą lemia svarbūs faktoriai. Neigiamos įtakos turi prasti pažymiai paskutiniaais gimnazijos metais. Stojamuosiuose egzaminuose labai gerai pasirodę neskaitomi gerais kandidatais, jeigu jie asmeniškai neapsilankė universitete. Turbūt pagrįstai galvojama, kad tas universitetas nėra vienas iš tų, į kurį jie tikrai nori patekti. Jei šį universitetą yra baigę tėvai ar artimi giminės, tai gali sukurti teigiamą įvaizdį, kad čia yra šeimos tradicijos pratęsimas ir išreiškiamas tam tikras lojalumas. Svarbu ne tik akademinis pa-

Studentų atranka universitetuose

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

žangumas, bet ir gimnazijoje imtų kursų sunkumas.

Atrankos komiteto darbas prasideda lapkričio mėnesį. Prieš tai komiteto nariai lanko įvairias gimnazijas, norėdami atkreipti būsimų abiturientų dėmesį. Komitetas peržiūri ankstyvus prašymus. Kandidatai pateikia prašymą tik į šį universitetą ir pasižada įstoti, jeigu būtų priimti. Iš 1,000 tokių prašymų daugiau kaip pusė buvo priimti. Apskritai, į Lehigh University įstoja nuo 25 iki 29 proc. norinčiųjų. JAV universitetų ir kolegijų priėmimo vidurkis yra 64 proc. Kaip matome, dalį prašymų atmeta universitetas. Yra ir kita medalio pusė. Ne visi priimtieji tuo pasinaudoja. Lehigh University atveju, 33 proc. tą pakvietimą priima. Likusieji patraukia kur kitur.

Kur tas Lehigh University yra? Jis įsikūręs Bethlehem mieste Pennsylvania valstijoje. Viso jame mokosi 7,000 studentų. Tai privatus universitetas, susidedas iš keturių kolegijų: inžinerijos ir taikomojo mokslo, meno ir humanitarinių mokslų, prekybos ir ekonomikos bei pedagogikos. Metinė kaina, įskaitant mokslą, maistą ir butą yra 53,450 dol. Kaip jau minėjau, iš viso buvo gauta 12,560 prašymų. Iš jų 3,813 buvo patenkinti. Šie skaičiai pateikiami gautame dienraštyje, bet yra neįtikėtini. Jei universitete yra 7,000 studentų, tai 3,813 naujai priimtų sudarytų daugiau kaip pusę visų besimokančių. 56 proc. įstojančiųjų yra vyrai, 44 proc. – merginos.

Bendras mano patarimas būsimiems studentams būtų: ruoškitės tam iš anksto, vos pradėję lan-

kyti gimnaziją. Rinkitės sudėtingesnius kursus, o ne tik kraukite įskaitas. Ieškote progų visuomeninei veiklai, sava-norystei. Tarkitės su gimnazijos patarėjais, jau mokslus baigusiais žeimynos nariais, šeimos draugais. Gerai apskaičiuokite būsimas mokslo ir pragyvenimo išlaidas. Kiek įmanoma, venkite prasiskolinimo. Šiuo metu daugiausiai prasiskolinę Amerikoje yra studenai ir buvę studentai.

Studentų atrankoje man teko dalyvauti apie dvidešimt metų. Ne stojančiųjų į universitetą, bet studijas baigiančiųjų atrankoje. Teko įsteigti ir vadovauti Profesinės psichologijos internatūros programai, priklausančiai Community Mental Health Board, Lansing, Michigan. Netrukus po programos įsteigimo buvo gauta profesinė akreditacija, galiojanti visose Jungtinėse Valstijose. Su tuo pripažinimu susilaukdavome apie 60 prašymų kasmet. Iš jų reikėjo pasirinkti tris tinkamiausius internus. Sudėtingumas buvo tame, kad mūsų parinkti trys stipriausi kandidatai taip pat gerai pasirodydavo ir kituose internatūros centruose, į kuriuos buvo padavę savo prašymus. Dažnai mūsų pasirinktiesiems mes nebūdavo jų pirmasis pasirinkimas. Gal tik vienais metais trys mūsų stipriausi kandidatai atėjo pas mus baigti savo profesinės psichologijos doktorantūros studijų. Atrinkdami domėjomes tik tais, kurie jau buvo parašę ir apgynę savo disertaciją. Savo atrankoje labai vertinome asmens gyvenimo patirtį, o ne vien akademinius atsiekimus. Vertinome jų asmeninį subrendimą, o ne gautų pažymių vidurkį. Taip pat siekėme akademinės ir geografinės įvairovės. Žiūrint atgalios, metai vadovaujant psichologijos internatūros programai buvo atmintiniausi ir šviesiausi. Tuo pačiu negaliu slėpti savo nusivylimo, kad praėjus porai metų po mano išėjimo į pensiją, ta programa buvo nutraukta, nes biudžete norėta sutaupyti keletą tūkstančių dolerių. Tačiau džiaugiuosi, kad apie 60 internų pas mus turėjo progą baigti savo profesinį pasiruošimą.

Prezidentų susitikimas – jau kitą savaitę

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė rugpjūčio 30 dieną Washington, DC susitiks su Jungtinių Amerikos Valstijų Prezidentu Barack Obama. Baltuosiuose rūmuose vyksiančiame susitikime taip pat dalyvaus Estijos Prezidentas Toomas Hendrik Ilves ir Latvijos Prezidentas Andris Bērziņš.

Tai pirmas Baltijos šalių vadovų susitikimas su JAV Prezidentu po Lietuvos, Latvijos ir Estijos įstojimo į NATO 2004-aisiais.

Baltijos šalių ir JAV Prezidentų susitikime bus aptarti šalių bendradarbiavimo NATO rezultatai, geopolitiniai pokyčiai ir nauji iššūkiai, bendradarbiavimo stiprinimas karinio ir energetinio saugumo srityse, Europos Sąjungos ir JAV prekybinių ir ekonominių ryšių plėtra, Baltijos šalių vaidmuo ES. Po susitikimo ketinama paskelbti bendrą Lietuvos, Latvijos, Estijos ir JAV Prezidentų pareiškimą.

Prieš susitikimą Baltuosiuose rūmuose su JAV Prezidentu Barack Obama Lietuvos, Latvijos ir Estijos Prezidentai Baltijos regionui aktualiausius klausimus aptars trišaliame darbo susitikime. Apie naujas grėsmes, santykius su Rytų Partnerystės šalimis ir Rusija, energetinio saugumo svarbą Prezidentai kalbės ir su JAV viceprezidentu Joe Biden.

LR Prezidentės spaudos tarnyba

LAIŠKAI

DŽIUGI ŽINIA APIE ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĘ

Perskaitę Loretos Timukienės paskalbėjimą su Dešimtosios Šiaurės Amerikos Lietuvių dainų šventės organizacinio komiteto pirmininku Kastyčiu Giedraičiu ir meno vadovu Dariumi Polikaičiu galime pasidžiaugti, kad ruošiamasi Dešimtajai Šiaurės Amerikos Lietuvių dainų šventei. Kitas džiugus aspektas, kad šventė atiduota į jaunų muzikų rankas. Gal kiek keistoka, kad į Dainų šventės repertuarą bus įtraukti lengvojo muzikinio žanro kūriniai, kaip džiazas, rokas ar rap/hip-hopas, nors aš negaliu teigti, kad pažįstu šiuometinę lengvojo žanro muziką Lietuvoje. Be abejo, daugeliui mūsų šio jaunimo tokios muzikos įtraukimas bus arti

širdies. Džiaugiuosi, kad, nepaisant savo patyrimo su choralais (dalyvavimo ankstesnėse Dainų šventėse Šiaurės Amerikoje ir Lietuvoje ir net 48 metų darbo su Lietuvos Vyčių choru), buvau paliktas nuošalyje, nes mano partirtas insultas (*stroke*) neleidžia man į tokį darbą aktyviau įsijungti. Dainų švenčių tradicija negali sustoti! Džiugu, kad šią tradiciją tęsia mūsų pačių jau Amerikoje užaugintas jaunimas! Jo prieinamumas prie Čikagoje esamų salių daug tikresnis! Bet artimesnis ir ryšys su dauguma būsimos šventės dainorėlių. Tai padėtų sukurti Dainų šventei labai pakeliančią nuotaiką tarp žiūrovų ir dainorėlių. Kaip bebūtų, yra vilčių didžiam Dainų šventės pasisekimui!

Faustas Strolia
Oak Forest, IL

Laiškų ir nuomonių kalbos stiliaus redakcija netaiso

„Draugą” galite užsisakyti ir internetu: **www.draugas.org**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284 Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD): – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo” prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Talino aikštėje įkasta plytelė primins Baltijos kelią

Taline susitiko Baltijos valstybių sostinių merai (iš kairės): Edgar Savisaar, Artūras Zuokas ir Nilsas Ušakovas.

Vilniaus m. savivaldybės nuotraukos

Rugpjūčio 20-ąją, Estijos Respublikos Nepriklausomybės atkūrimo dieną, Talino meras Edgar Savisaar, Estijos sostinėje viešintys Vilniaus meras Artūras Zuokas ir Rygos meras Nilsas Ušakovas vienoje gražiausių Talino vietų – Rugpjūčio 20-osios aikštėje – įkasė atminimo plytelę su simbolinio Baltijos kelio dalyvio pėdsakais. Tokią pat plytelę gegužės mėn. šių miestų vadovai įkasė ir Vilniaus Katedros aikštėje, rugpjūčio pabaigoje analogiška plytelė nuguls ir Rygoje.

„Džiaugiuosi, kad prabėgus beveik 24 metams, kai visi kartu susikibę už rankų garsiai ištारėme žodį Laisvė, Baltijos šalių sostinių vienybės dvasia ne tik neišblėso, bet draugystė, laiko patikrinta, tapo dar tvirtesnė. Kaip sakė Ciceronas, 'Pasaulyje nėra nieko gražesnio ir malonesnio už draugystę; išbraukti iš gyvenimo draugystę – tolygu atimti iš pasaulio saulės šviesą'. Šiandien mes visi kartu džiaugiamės, kad buvome ne vieni,

o visi kartu vieningi ir tik taip galėjom pakeisti mus supantį pasaulį”, – Taline kalbėjo Vilniaus meras. Trijų Baltijos sostinių merai taip pat kalbėjo apie bendradarbiavimo planus, apie kitų metų visų trijų sostinių bendrą dalyvavimą nekilnojamojo turto parodoje MIPIIM. Merai dalinosi patirtimi, kalbėjo apie miestų viešojo transporto pertvarkas, taksi veiklą.

Visos trys plytelės sukurtos skulptoriaus Gitenio Umbraso. Kiekvienos iš jų svoris – 75 kilogramai, o vienos plytelės gamyba truko ilgiau nei tris savaites. Pėdų išpaudas pasirinktas tokio dydžio, kad nebūtų per mažas kiekvienam, norinčiam atsistoti ant plytelės. Pasak Baltijos kelio ženklo autoriaus, ši plytelė tarnaus daugiau nei tris šimtus metų.

Visų trijų Baltijos valstybių sostinių centrinėse miesto vietose įmontuoti atminimo ženklus – Vilniaus miesto pasiūlymas. Ją norima priminti ateinančioms kartoms, kad 1989 metais rugpjūčio 23 dieną, minint 50-ąsias

Molotovo-Ribentropo pakto pasirašymo metines, Vilnių, Rygą ir Taliną sujungė gyva, analogų pasaulyje neturinti, 600 kilometrų žmonių rankų

grandinė. Šiais metais trijų Baltijos šalių sostinės švenčia bendradarbiavimo 20-ąsias metines.

Daiva Savickienė

Plytelės įkasimo iškilmės Talino Rugpjūčio 20-osios aikštėje.

Seime pristatyti J. Monkutės-Marks gobelenai

Atkelta iš 1 psl.

Pasak J. Monkutės-Marks kūrybos tyrinėtojų, menininkė savo stulbinančiai spalvingus ir įdomius gobelenus ausdavo rankomis, naudodama įvairias faktūras, todėl per metus nuausdavo vidutiniškai po 2–3 gobelenus. Ausdavo staklėmis, iš pradžių sėdėdama turko poza, vėliau – ant mažos kėdutės, galiausiai – iškėlus rankas.

Pastebima, kad dailininkės grafikos ir tapybos darbai galėtų tapti puikiais gobelenų projektais. „Norėjosi liesti siūlų faktūrą, nebeužteko tik ornamentikos ir spalvų. Mane užbūrė pats audimo procesas. Tai kruopštus ir daug laiko užimantis darbas, bet, jaučiau, man tinkamas. Audimas man tapo kalba, kuria pasakoju apie jūrą, žemę, saulės tekėjimą, kasdienybę ir svajones”, – yra

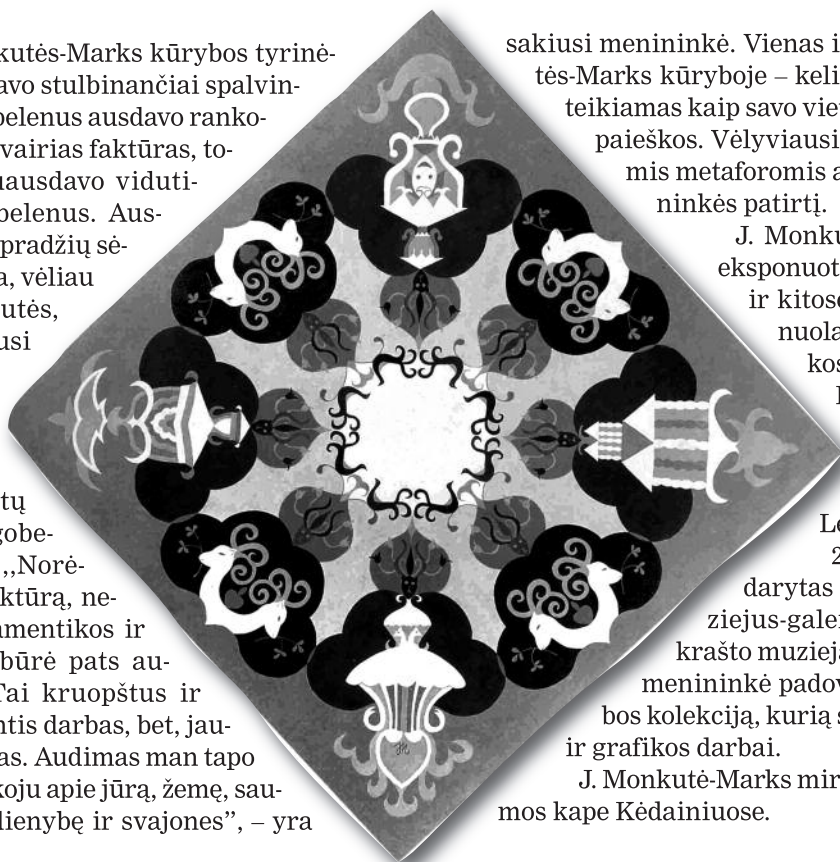
sakiusi menininkė. Vienas iš svarbiausių J. Monkutės-Marks kūryboje – kelio, kelionės motyvas, pateikiamas kaip savo vietos gyvenime ir prasmės paieškos. Vėlyviausi gobelenai literatūriškomis metaforomis atspindi asmeninę menininkės patirtį.

J. Monkutės-Marks darbai buvo eksponuoti Čikagos meno instituto ir kitose parodų salėse. Ji buvo nuolatinė svarbiausių Amerikos lietuvių dailės centrų – Balzeko lietuvių kultūros muziejaus, Čiurlionio galerijos, Lietuvių dailės muziejaus Lemonte – parodų dalyvė. 2001 m. Kėdainiuose atidarytas J. Monkutės-Marks muziejus-galerija rekonstruotame krašto muziejaus pastate. Kėdainiams menininkė padovanojo didelę savo kūrybos kolekciją, kurią sudaro tapybos, tekstilės ir grafikos darbai.

J. Monkutė-Marks mirė 2010 m., palaidota šeimos kape Kėdainiuose.

Parodos pristatyme dalyvavo Seimo pirmininkas Vydas Gedvilas.

RYTYS

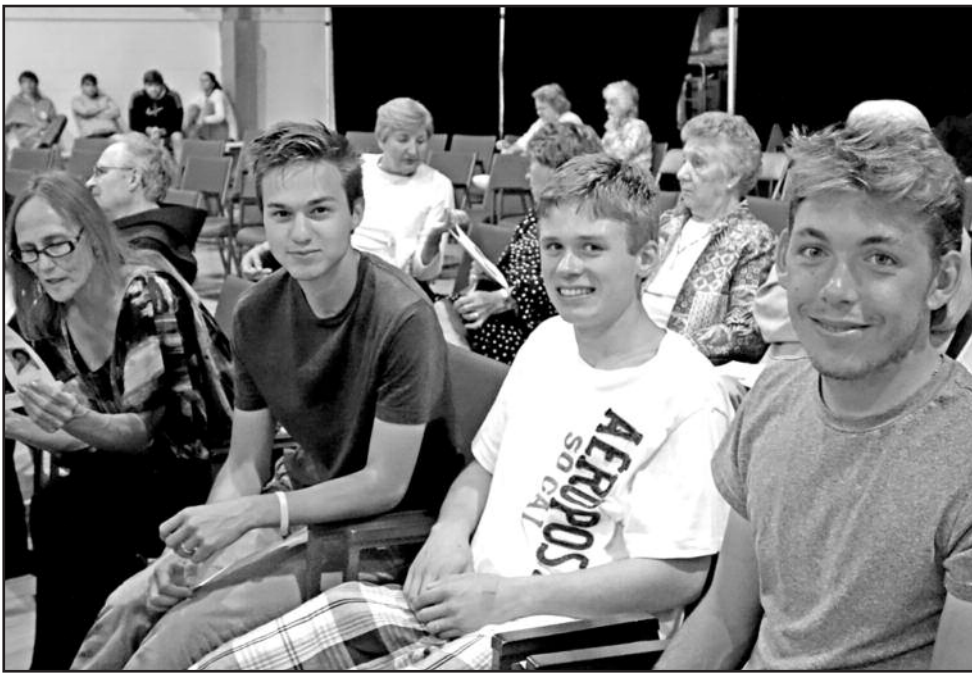
Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Ateitininkai rinkosi į kultūrinę savaitę Maine

Baigiamasis koncertas: Frances Covalesky, Danutė Mileikienė, Marytė Bizin-
kauskaitė, Abigail Mileikaitė.

Belaukiant ateitininkų sendraugių poilsio ir studijų savaitės uždarymo Kennebunkport.

Almos Paškevičiūtės nuotraukos

DALIA DZIKIENĖ ELIGIJUS SUŽIEDĖLIS

Nuo neatmenamų laikų – yra žilagalvių, kurie mano, kad jau bent penkiasdešimt metų – sendraugiai ateitininkai renkasi Kennebunkport, Maine, tėvų pranciškonų vasarvietėje atitrūkti nuo kasdienybės, pabendrauti ir išgirsti puikių koncertų. Šiais metais savaitė vyko rugpjūčio 3–10 d.

Kennebunkport viliojo kurorto pramogomis

Kennebunkport – kurortinė vieta. Čia vilioja smėlėtas Atlanto pajūris, nors reikia stiprios valios gaivintis lediniame vandenyje, kurį retkarčiais po audros kiek apšildo atklydusi Golfo srovė. Apylinkėje yra daugybė įdomių vietų, kurias lengva aplankyti troleibusu. Jo maršrute yra ir pranciškonų Šv. Antano vienuolynas. Trumpesnės ekskursijos laivu nuplukdo netoli 41-

ojo JAV Prezidento George H. W. Bush rezidencijos ir ruoniais užgultų salelių. Išplaukus už horizonto galima pasidžiaugti jūros didžiūnais – banginiais. Pranciškonų sodyboje miela pasivaikščioti miško takeliais, susikaupti prie Lurdo šventovės, prie Vytauto Kašubos ir Jono Muloko suprojektuotos kryžiaus kelių koplytėlės, ar Kennebunk upės pakrantėje prie pirmosios Amerikos indėnų šventosios Kateri Tekakwitha statulos.

Kasdien buvo aukojamos šv. Mišios

Jau šeštadienį, rugpjūčio 3 d., saulei gražiai šviečiant, rinkosi vasarotojai iš Amerikos rytinio pakraščio, nuo Floridos iki Maino, išsidrąsino ir keletas iš Ohio. Vieni lėktuvais skrido, dauguma automobiliais važiavo, o dar kiti atkeliavo autobusu iš New Yorko. Tuoj atsinaujino pažintys, susipažinta su pirmą kartą atvykusiais. Savaitės organizacinę grupę sudarė Monika Sabalienė ir Dalia Dzikienė, patarėjai

Paulius Sabalis ir Eligijus Sužiedėlis.

Savaitės dvasios vadas T. Aurelijus Gričius, OFM, kas rytą aukojo šv. Mišias. Jo prasmingos Evangelijos žodžio pastabos neliko neišgirstos. Sekėme skaitinius, kartu meldėmės ir giedojome iš šiai savaitei paruošto mišiolėlio-giesmynėlio. Prisiminėme šeimų mirusiuosius, paminėtas prieš penkerius metus Anapus išėjęs darbus šios savaitės organizatorius Alfonsas Dzikas. Paskutinės savaitės šv. Mišios buvo skirtos šią vasarą iškeliavusioms į amžinybę moterims, kurios visos metų metais savaip praturtino šią savaitę. Prisiminta Birutė Bernotienė, jaunojo pianisto Dariaus Shuberto močiutė, savaitėje koncertavusio tenoro Antano Meilaus motina Teresė, ir Izabelė Žmuidzinienė, aktorė, dailaus žodžio skaitytoja.

Kasdien, po šv. Mišių, pasistiprinus skaniais šeiminių Aldonos Kaziukėnienės ir jos talkininkių paruoštais pusryčiais, skirstėmės pagal pomėgius atskiriems užsiėmimams. Nors paprastai per savaitę virtuvės

darbuotojai dirba su išieginėmis, šią savaitę vakarienė buvo ruošama kasdien, o po koncertų dar buvome lėpinami vaisėmis – sumuštiniais, vaisiais, tortais ir vynu.

Žiūrėjo filmą ir vedė radijo laidą

Sekmadienio vakarą, rugpjūčio 4 d., susipažinome su Vidmantu Valiušaičiu, žurnalistu, redaktoriumi, politikos ir kultūros apžvalgininku, vienu iš dokumentinio filmo „Sielų daktaras“ kūrėju, kuris šiuo metu darbuojasi Putnamo ALKA archyvuose. „Sielų daktaro“ filme iš arčiau susipažįstame su prieš penkerius metus mirusiu, buvusiu Ateitininkų Federacijos vadu, gydytoju dr. Petru Kisieliu. Vidurio vakaruose, ypač Čikagoje, dr. P. Kisielius buvo daug labiau pažįstamas ir jo didelis įnašas į išeivijos gyvenimą yra daug geriau žinomas.

Pirmadienio vakaro programą radijo laidos pobūdžiu vedė Saulius Dzikas, pagrindinis Connecticut „Tėvynės garsų“ radijo programos pranešėjas. Dr. Tomas Girnius, naujasis Šiaurės Amerikos ateitininkų tarybos pirmininkas, kvietė klausytojus labiau naudotis šiuolaikinėmis technologijos priemonėmis stiprinant tarpusavius ryšius, plečiant veiklą ne vien tarp ateitininkų. Antroje laidos dalyje Monika Vygantaitė-Sabalienė ir Kristina Vygantaitė papasakojo apie Vygantų šeimos išsimintą kelionę į Lietuvą. Šeimos pastangomis močiutės dailininkės Reginos Matuzonytės-Ingelevičienės kūrybinis palikimas pervežtas į Lietuvą ir yra eksponuojamas parodose Kaune ir Vilniuje. Šiuolaikinių technologijų pagalba kūrinius stebėjome ekrane ir „dalyvavome“ Lietuvoje parodų atidarymo iškilmėse.

Bendravimas ilgina gyvenimą

Antradienio vakarą, dr. Aldona Lingertaitienė kalbėjo tema „Šventumas – atsivertimo jėga“. Dr. A. Lingertaitienė vadovauja Bostono arkivyskupijos seminarijoje pasauliečiams skirtai magistro studijų programai. Prelegentė įdomiai svarstė, kaip su-

Ateitininkų savaitės jaunimas rado gražių vietų Kennebunkport.

Sophia Dzikaitės nuotr.

Sporto diena – vaikų lenktynės, vadovauja Aleksas Lileika. Sauliaus Dziko nuotr.

prasti šventumą, o klausytojai buvo maloniai nustebinti, kad šventumas nebūtinai reikalauja tobulumo. Kiek vėliau T. Aurelijaus Griciaus palydėti,ėjome apšviestu takeliu su žvakėmis rankose prie Lurdo šventovės, kalbėdami rožinį, mąstydami apie savo kelią į šventumą. Prie Lurdo pas tėvus pranciškonus besisvečiuojantis kun. Gediminas Kijauskas, SJ, kvietė šio vakaro žibintus perkelti į kasdieninį gyvenimą, nešant kitiems Kristaus atsinaujinimo šviesą.

Ketvirtadienį dr. Elona Vaišnienė kėlė klausimą, kuris iš ateitininkų principų gerina sveikatą ir ilgina gyvenimą. Dr. E. Vaišnienės išvada – bendravimas arba visuomeniškumas yra tarsi ta gija, kuri riša visus ateitininkų principus. Remdamasi įvairiais tyrimų rezultatais ir pavyzdžiais, dr. E. Vaišnienė „įrodė“, kad bendravimas ir geri darbai turi nepaprastai daug įtakos sveikai galvai, o sveika galva paveikia sveiką kūną.

Sportavo, smaguriavo vėžiais, dainavo prie laužo

Kasmet daugėja šeimų su savo jaunaisiais mažyliais, tad jau kelinti metai jaunimui susipažinti ir pabendrauti rengiama sporto popietė. Fizio-terapeuto Alekso Lileikos vadovaujami jaunuoliai ir jaunesni tėvai rikiavosi į du būrelius. Paaugliai globojo ir mokino mažuosius, kaip taikyti į sviedinį, ar neatsilikti estafetėse. Vakare jau minėtoje radijo laidoje buvo pranešta, kam pasisėkė surinkti daugiausiai taškų ir kam teko pereinamasis apdovanojimas.

Monikos ir Pauliaus Sabalių dėka pernai buvo atgaivinta ir šiemet pratęsta vėžių (vėžiai arba omarai populiariausia Maine valstijos jūros gėrybė – red.) vakarienės tradicija. Valgomajame, apsijuosę prijuostėmis, vasarotojai lukšteno ir gardžiavosi vėžiais bei Aldonos Kaziukėnienės komandos paruoštais priedais.

Takelis veda į Kretingos, Baltijos, Palangos svečių namus. B. Hudak nuotr.

Rodos taip seniai, dar būdami moksleiviais, dainuodavome dainas prie laužo, ruošdavome vaidinimus. Laimos Lileikienės-Shea rūpesčiu buvo sukurtas laužas ir padainuota.

Sielą gaivino muzika

Trys vakarai buvo skirti muzikai. Savaitės atidarymas ir pirmasis koncertas vyko šeštadienio vakare, rugpjūčio 3 d. Neseniai atnaujintoje didžiojoje salėje stovyklautojai rinkosi pasiklausyti pianistės dr. Frances Kavaliauskaitės-Covalesky. New Jersey gyvenanti dr. F. Kavaliauskaitė-Covalesky ruošia pianino rečitalius, dėsto muzikos kursus kolegijoje ir gretimo miestelio mokyklose. Koncerte atlikti Ravel, Menotti, Chopin, Milhaud ir Čiurlionio kūriniai.

Jau ketvirti metai klausomi jaunų pianistų – šešiolikmečio Kristopo Staknio ir penkiolikmečio Dariaus Shuberto, kuriuos pristatė L. Lileikienė-Shea. Kasmet pastebima profesionali jaunuolių pažanga, o Darius klausytojus nustebino vieną kūrinį atlikęs saksofonu. Kristopas šiais metais baigė muzikos ir menų gimnaziją ir ruošiasi toliau gilinti muzikos žinias.

Visą savaitę saulutė šypsojosi, kviesdama pabuvoti gražioje gamtoje. Paskutinė diena, penktadienis, išaušo apsiniaukęs, o dangus pravirko, kad atostogos jau baigiasi. Kai kas iš po skėčių dar apžiūrinėjo miestelį, kiti susibūrė po stogu šios vasaros paskutiniams pasišnekučiavimams ir pabendravimams. Vakare rinkomės į salę šios savaitės baigtuvių koncertui pasiklausyti solisčių Danutės Mileikienės ir Marytės Bizinkauskaitės, akompanuojant dr. F. Kavaliauskaitei-Covalesky.

Į šią rytinio pakraščio, su tėvų pranciškonų parama, kasmet rengiamą ateitininkų dvasios savaitę kviečiami ne vien ateitininkai. Kitų, 2014 m., ateitininkų kultūrinė savaitė vyks rugpjūčio 2–9 d.

NESNAUSKIME!

Lietuvių Tautinių šokių instituto (LTŠI) pirmininkės Danguolės R. Varnienės atviras laiškas visiems tautinių šokių mylėtojams

Jau beveik ruduo! O kas dabar prieš akis tautinių šokių mėgėjams? Lietuva!

Galime jau patvirtinti, kad išeivijos šokėjai planuoja dalyvauti 2014 metų Lietuvos Dainų šventėje: turime pakvietimą iš Lietuvos liaudies kultūros centro (LLKC) (www.LLKC.org) dalyvauti Šokių dienos programoje „Čia mano namai“. Registracija vyksta dabar! Daugiau žinių žinių ieškokite LTŠI tinklalapyje (www.lttsi.org) arba rašykite išeivijos šokėjų koordinatorei D. Varnienei el. paštu: spindulys@aol.com

Registracija pratęsiamą iki lapkričio mėn. Įsidėmėkite, kad vykstantiems į Lietuvą LTŠI ves šokių kursus. Tai vyks Čikagoje (PLC patalpose, Lemonte) š. m. lapkričio mėn. 9–10 dienomis. Atsivežkite į kursus šokėjų porelę ir dalyvaukite patys! Apie dalyvavimą praneškite. Atkreipiame jūsų dėmesį, kad 2014 m. pavasarį užsiregistravusios išeivių šokių grupės LLKC turės nusiųsti vaizdajuostę, įrodančią, kad

šokėjai pasiruošę, kad šokiai išmokti. Džiaugiamės, kad ir vėl turime progos – jau šeštą kartą – susijungti į ratą mūsų Tėvynėje kartu su Lietuvos šokėjais.

Šokėjai iš Toronto, Calgary, Čikagos, Bostono, Baltimore ir Los Angeles jau pareiškė norą šokti Lietuvoje! Laukiame ir jūsų atsiliepimo! Jau registruojasi kitų žemynų šokėjai – iš Pietų Amerikos, Australijos, Europos.

Pasinaudokime visomis progomis šokti ir net dainuoti! Važiuokime į šventes ir čia, ir ten. Beje, ar žinote, kad tradicinės Los Angeles Lietuvių dienos vyksta spalio 6–7 dienomis? Apsilankykite tinklalapyje: www.lt-days.org

Apie galimybę dalyvauti X Dainų šventėje, kuri vyks 2015 m. liepos mėn. Čikagoje, pranešime netrukus. Vėl bus rengiami LTŠI šokių kursai (greičiausiai 2015 m. vasarą Dainavoje), pasiruošimui XV Lietuvių tautinių šokių šventei, kuri 2016 m. vyks Baltimorėje.

Nesnauskime!

Kaip jau skelbta, nuo rugpjūčio 19 d. S. Dariaus ir S. Girėno transatlantinio skrydžio 80-mečio metinėms skirta paroda „Mes skrisime į Lietuvą“ („We shall fly to Lithuania“) pradėta demonstruoti į didžiausių pasaulio oro uostų penketuką patenkančiame Čikagos O’Hare tarptautiniame oro uoste.

Atidarymo metu LR generalinis konsulas M. Gudynas dėkojo O’Hare oro uosto atstovams už suteiktą galimybę parodą pristatyti gausiam keleivių skaičiui: „Itin smagu, jog glaudžiai bendradarbiaujant Lietuvos generaliniam konsulatui Čikagoje, Vytauto Didžiojo karo muziejui, Balzeko lietuvių kultūros muziejui bei Čikagos aviacijos departamentui, parodą apie Lietuvos ir Amerikos didvyrių žygdarbį turės galimybę pamatyti dar bent vienas milijonas amerikiečių ir turistų“. O’Hare oro uoste paroda „Mes skrisime į Lietuvą“ bus pristatoma iki rugsėjo mėnesio vidurio. Vėliau ji bus eksponuojama Čikagos kultūros centre pristatant Lietuvos pirmininkavimą Europos Sąjungos Tarybai, bei Palwaukee oro uoste, kuriame S. Darius ir S. Girėnas skrydžiui paruošė „Lituanicą“, po to parodą planuojama rodyti ir kituose Šiaurės Amerikos miestuose.

LR gen. konsulato Čikagoje info ir nuotr.

Parodos atidaryme dalyvavo (iš kairės): LR garbės konsulas Stanley Balzekas, LR Seimo narys, Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto narys Arvydas Anušauskas, Čikagos aviacijos departamento atstovė Gretchen Meyer, generalinis konsulas Marijus Gudynas ir JAV LB Tarybos pirmininkas Juozas Polikaitis.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Ėjo skautai stovyklauti... (3)

Pabaiga.

Pradžia – rugpjūčio 8 ir 15 d. laidose

**V. S. AUŠRA
JASAITYTĖ PETRY**

Ketvirtadienis, liepos 11 d. Sun-ku tikėti, kad stovykla jau baigiasi. Šiandien visa stovykla – prityrusieji skautai, prityrusios skautės, jūrų skautai, jūrų skautai ir jūrų skautės, skautai, skautės, jūrų jaunieji ir jūrų jaunės – dalyvavo kanojų iškyloje Pere Marquette upėje. Paukštytės, vilkiukai, bebrai ir ūdrytės iškylavo White Pines Village, kur pamatė, kaip žmonės gyvena senovėje.

Visi stovyklautojai grįžo vakarienei, išskyrus vyresnius prityrusius skautus ir skautes bei jūrų skautus ir skautes. Jie liko prie ežero – išsikūrė ten nakčiai. Ant laužo kepė vakarienę. Dideliame ekrane žiūrėjo filmą.

Pentadienis, liepos 12 d. Grįžo skautai, nakvojė prie ežero. Atrodė, kad iškyla praėjo labai sėkmingai. Nors buvo pavargę, turėjo pasiruošti sporto dienai.

Stovyklautojai buvo suskirstyti į skiltis. Sugulvojo savo vardus, skilties šūkius. Sesė Taiyda sugulvojo naujų įdomių žaidimų. Stovyklautojai iš lankų dažais šaudė į paklodę,

panaudodami paklodę žaidė tinklinį. Žaidimams buvo pasitelktas net arbūzas. Smagi, saulėta diena.

Naktinė programa – šokiai! Šiuos šokius suruošė naujosios vyr. skautės. Stovyklautojai suėjo į gražiai, šviesomis išpuošta „Lituanicos“ pastogę. Prisišokę, pavargę, visi sustojo ratu ir sudainavo „Ateina naktis“.

Šeštadienis, liepos 13 d. Pasku-

tinė stovyklos diena. Visi pradėjo tvar-

kytis, bet darbai dar neužbaigti. Prityrusieji skautai, skautės, jūrų skautai ir skautės keliavo prie ežero ir į Lake Winds Energijos ūkį. Netoli Rako stovyklos matosi dideli malūnai, kurių dėka yra taupoma energija. Angliškai jie vadinasi *turbines*. Ši skautų ir skaučių grupė turėjo progos nuvažiuoti ir pamatyti, kaip šie malūnai veikia ir kaip jie padeda to rajono gyventojams.

Kol vyresnieji skautai iškylavo, visi kiti stovyklautojai baigė savo uždavinius, kad galėtų įsigyti specialybes.

Po vakarienos vyko paskutinis vėliavų nuleidimas. Per nuleidimą visiems stovyklautojams buvo įteikti jų įsigytų specialybių ženklai. Visi atidžiai apžiūrėjo savo naujuosius ženklus.

s.v. v.s. Vytenio Lietuvninko nuotraukos

Vakarinė programa – bendras laužas. Stovyklautojai linksmai dainavo, rodė paruoštą programą, skandavo šūkius. Paskutinį kartą visi sustojo į didelį ratą ir sudainavo „Ateina naktis“. Vienas kitam palinkėjo labos nakties ir tyliai sugrįžo į savas pastovykles.

Sekmadienis, liepos 14 d. Jau nuo pat ryto atvažiuojo tėveliai pasiimti savo stovyklautojų. O šie nekantraudami dalinosi stovykloje patirtais įspūdžiais. Atsisveikinę su draugais visi pamažu išsiskirstė. Rako miškai ištuštėjo – liko tik vadovai, kurie baigė tvarkyti stovyklą.

Palikome savo mylimus antruosius namus, Rako miškus, iki kitų metų. Liūdna juos palikti, bet žinome, kad kitą vasarą tie miškai vėl bus pilni skautų juoko ir klegesio.

Patyrimų šalies direktorės ir programos vadovės: v.s. Aušra Jasaitytė Petry, j.s. Vilija Sutkutė Kielienė, j.v.s. fil. Taiyda Chiapetta.

Stovyklos šeimininkės: vyr. sk. g.v.v. Gailė Biskytė ir vyr. sk. Rasa Sutkutė visiems stovyklautojams skaniai ruošė maistą.

Labai kviečiame tapti ASD/Korp! Vytis Čikagos skyriaus „Facebook“ gerbėjais („like us“), kad galėtume turėti kuo daugiau pasekėjų!

„DRAUGO“ PRENUMERATOS VAJUS

Naujiems prenumeratoriams taikoma 20 proc. nuolaida – metinė laikraščio prenumerata kainuoja tik 120 dol.

Užsakykite „Draugą“ sau ir tiems, kurie jo dar neskaito. Nudžiuginkite jaunas šeimas, gimines, pažįstamus švenčių, gimtadienių ar kitomis progomis, padovanodami jiems laikraštį.

Čekius rašykite „Draugas“ ir siųskite adresu:
4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629.

„Draugą“ užsisakyti saugiai ir greitai galite ir internete – www.draugas.org („PayPal“ dešinėje pusėje „Sumokėti“)

Ilgų ginčų objektas – Žaliojo tilto skulptūros

Seimo nario Ryto Kupčinsko nuomone, sovietiniai ideologiniai simboliai turi būti išbraukti iš Kultūros paveldo registro ir nuimti nuo Žaliojo tilto.

Rugpjūčio 21 d. spaudos konferencijoje Seime jis pažymėjo, kad Žaliojo tilto sovietinių laikų skulptūros yra skaudi tema, kurią nuolat kelia Lietuvos kariuomenės kūrėjai savanoriai, Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos nariai ir kitos patriotinės organizacijos.

Parlamentaro nuomone, Vilniaus mieste per menkai rūpinamasi tautiniais, istoriniais simboliais: nėra paminklo kunigaikščiui Vytautui Didžiajam, pirmajam Lietuvos Prezidentui Antanui Smetonai, Lietuvos kariuomenės generolui Povilui Plechavičiui, 1941 metų birželio ginkluoto sukilimo prieš sovietus Lietuvoje vienam iš organizatorių ir vadovų generalinio štabo majorui Vytautui Bulvičiui ir kitiems iškiliems kovotojams už Lietuvos laisvę.

Spaudos konferencijoje dalyvavęs Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos pirmininkas Jonas Burokas pažymėjo, kad sąjunga daug kartų prašė Vilniaus miesto savivaldybės pašalinti skulptūras nuo Žaliojo tilto, nes jos teigia- mai pristato okupantų ideologiją.

Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos atstovas Antanas Kliunka sakė, kad savanoriams sunku suprasti, jog po 23 metų laisvės Lietuvoje siautėja Socialistinis liaudies frontas ir Lietuvos lenkų rinkimų akcija, kad restauruojami paminklai okupantams.

Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungai atstovaujantis Kasparas Genzbigelis perskaitė Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių narių, Televizijos bokšto ir Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos gynėjų

pareiškimą, kuriame išreiškė protestą prieš Vilniaus miesto savivaldybės planus už mokesčių mokėtojų lėšas restauruoti sovietinius meno „šedevrus“ Vilniuje, ant Žaliojo tilto.

Jis tvirtino, kad tol, kol Vilniuje nepastatytas paminklas Laisvės kovotojams, kol Lietuvos partizanas Petras Vizbaras-Vapsva, pasirinkęs mirtį, kad tik čekistų kankinamas neišduotų savo kovos draugų, Gedimino prospekte „pagerbtas“ „kanalizacijos“ dangčiu, šis Vilniaus miesto savivaldybės sprendimas yra šventvagiškas.

K. Genzbigelis piktinosi, kad Lietuvos valdžia sovietinę okupaciją žymintis Žaliojo tilto skulptūras laiko materialiu kultūriniu paveldu. Dėl šių valdžios politinių įsitikinimų skulptūros įtrauktos į Kultūros vertybių valstybinį registrą, o okupacinio laikmečio skulptūras gina Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas.

Lietuvos kariuomenės kūrėjai savanoriai nesupranta, „kaip galima gerbti šiuos primityvius socrealistinius „šedevrus“, kai jie kolaboravusių su okupantais autorių buvo sukurti tuo metu (1952 m.), kai Lietuvos partizanai liejo kraują bekompromisėje kovoje už Lietuvos laisvę.

„Kadangi skulptūrų ketaus metalas stipriai korodavęs, suplyšęs ir sutrūkinėjęs, o Vilniaus miesto savivaldybė skendi milijoninėse skolose, priva- lu skulptūrų atsisakyti kaip istoriškai, morališkai ir fiziškai pasenusių“, – sakė K. Genzbigelis.

Spaudos konferencijoje buvo pareikalauta išvežti iš Lietuvos sostinės surūdijusius okupantus iki šių metų rugsėjo 1 d., t. y. sukankant sovietų okupacinės armijos išvedimo iš Lietuvos 20-mečiui.

ELTA

Padėkime praradusiems maldos namus Lietuvoje

Čikagoje iš Vilkaviškio vyskupijos darbuojasi du kunigai: kun. Jaunius Kelpšas ir kun. Gediminas Keršys. Visiškai neseniai Vilkaviškio vyskupijos tikintieji patyrė didelę nelaimę. Naktį iš rugpjūčio 7 į 8 d., sudegė medinė Balbieriškio Švč. Mergelės Marijos Rožančiaus parapijos bažnyčia statyta 19 amžiuje. Parapijos tikintieji su ašaromis akyse žiūrėjo į sudegusią Bažnyčią. Kitą dieną atvykus Vilkaviškio vyskupijos vyskupui Rimantui Norvilai ir daugiau nei 20 kunigų, buvo bendrai su tikinčiaisiais pasižadėta atstatyti sudegusią Balbieriškio parapijos bažnyčią. Per gaisrą sudegė 12 kultūros vertybių, bažnyčioje laikyti liturginiai indai, rūbai ir knygos.

„Parapijos vardu nuoširdžiai dėkoju visiems, kurie parems bažnyčios

atstatymą“, – sako Balbieriškio parapijos klebonas teol. lic. Remigijus Veprauskas.

Kviečiame Čikagoje gyvenančius lietuvius ir visus, kurie suprantate bendrą mūsų pareigą pagelbėti nelaimės ištiktiems. Žmonės prisimena Amerikoje pagalbą, panašiose gyvenančiųjų praeityje. Būkime supratingi ir vieningi pagelbėjant Balbieriškio parapijai.

Rugsėjo pirmąjį sekmadienį vyks antra rinkliava, o jei kas norėtų savo auką perduoti asmeniškai, galite užsukti į Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos raštinę (6812 S. Wash- tenaw Ave., tel. 773-776-4600) iki rug- sėjo 15 dienos, kol lankysis vyskupas Rimantas Norvila.

Kun. G. Keršys

Vilniuje vyks Europos totalitarinių režimų aukų atminties dienos renginiai

Lietuva, tęsdama 2011 metais Europos Sąjungos Tarybai pirmininkavusios Lenkijos Varšu- voje pradėtą tradiciją, rugpjūčio 23 dieną Vilniuje surengs visai Europai skirtą totalitarinių režimų aukų atminties dienos minėjimą.

Bendro Užsienio reikalų ministerijos, Teisingumo ministerijos ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezisten- cijos tyrimo centro renginio tikslas - gilinti žinias apie totalitarinių režimų nusikaltimus Europoje. Minėjimas Vilniuje pirmiausia skirtas Europos jaunimui. Siekiama skatinti jaunų žmonių sąmoningumą ir informuo- tumą apie ES vertybes, supažindinti su Europos istorine atmintimi.

Renginio dalyvius pasveikins Lie- tuvos ministras pirmininkas Algir- das Butkevičius, užsienio reikalų ir teisingumo ministrai Linas Linkevi- čius ir Juozas Bernatoniš. Į renginį

pakviesti ES valstybių narių teisin- gumo ministrai, Europos Parlamento nariai Vytautas Landsbergis ir Rad- vilė Morkūnaitė-Mikulėnienė.

Minėjimo renginiai prasidės iš- vakarėse, rugpjūčio 22 d., Genocido aukų muziejaus skverelyje rengiama žvakučių uždegimo ceremonija. Rugp- jūčio 23 d. Tuskulėnų rimties parko memorialiniame komplekse vyks konferencija, kurios metu bus prista- tyta ir paroda „Totalitarizmas Euro- poje“. Rugpjūčio 23–24 d. Europos jau- nimo atstovai keliaus „Tremties ir re- zistencijos pėdsakais“ – vyks į svar- bias atmintinas vietas Vilniuje, Pane- riuose, lankysis Kasčiūnų bunkeryje šalia Druskininkų, Merkinės kryžių kalnelyje, Grūto parke.

2012 m. Europos totalitarinių re- žimų aukų atminties dienos minėjimą organizavo Vengrija.

ELTA

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME

„DRAUGA“!

„Draugą“ galite užsisakyti ir internetu:

www.draugas.org

VERSLO NAUJIENOS

Pažaislyje vyks vienuolių rankdarbių mugė

Lietuvoje veikiančių moterų vienuolių darbščios ir nagingos sesės iki rugpjūčio paskutinės dienos gali registruotis dalyvauti tradicinėje rudeninėje Pažaislio vienuolyne rengiamoje mugėje. Ji įvyks rugsėjo 14-ąją. Šitokia mugė prie Kauno marių, ant Taikos kalno esančiame Pažaislio ansamblyje, kur veikia vienuolynas, rengiama jau trečią kartą. Šv. Kazimiero kongregacijos vyresnioji sesuo Lidija Edita Šicaitytė pasakojo, kad idėja surengti mugę gimė kasdien matant labai įdomius vienuolių rankų darbus, kuriuos moterys kuria, radusios laiko nuo savo pagrindinės veiklos – maldos. Ypač vyresnio amžiaus vienuolės kiekviename moterų vienuolyne puikiai moka megzti, siuvinėti, jos – geros šeimininkės, kepa gardžius pyragus ir duoną, gamina visokius valgius, galbūt net pagal kažkada gyvavusius, bet truputį primirštus receptus. Žinoma, jos mielai perteikia jaunoms sesėms savo patirtį, tačiau džiaugiasi ir kai jų pačių kūrybos, jų rankų darbo vaisiai, į kuriuos įdėta nemažai širdies, patinka vienuolyno svečiams. Kurdamos vienuolynų moterys nori būti reikalingos ir naudingos.

Mugėje dalyvaus vienuolės iš 12–13 vienuolių. Mugė rengiama vienuolyno šiauriniame kiemelyje, kur yra arka. Tad čia renginiai gali vykti bet koku oru, net ir darganotą dieną. Beje, daugelyje Europos vienuolynų gyvuoja tradicija dažniau nei kartą per metus rengti savotiškus turgelius, kur vienuoliai prekiauja savo dirbiniais. Jų, kaip suvenyrų, turistai gali įsigyti ir įprastinę dieną lankydami vienuolyną.

Pažaislio vienuolyno komplekse neseniai pradėjusiuose veikti svečių namuose „Monte Pacis“ galima paskanauti pagal autentiškus, iš kartos į kartą perduodamus receptus, Italijos kamaldulių vienuolių gaminamo vyno, taip pat vyno, kurį pagamino Vokietijos vienuoliai. Prieš būsimą mugę Pažaislyje kūrybos procesas Lietuvos moterų vienuolynuose ypač suintensyvėja. Stengiamasi visko, kas gražu, naudinga, ką pirkėjai mielai pirsks, prigaminti tiek, kad užtektų. Vienuolės pačios perka miltus pyragams, kitus produktus bei tai, kas reikalinga mežginiams ar nėriniams. Nors kai kurių garbaus amžiaus sulaukusių vienuolių pensija nesiekia nė 350 Lt per mėnesį.

ELTA

Žemaitijos bendruomenės – prieš skalūnų dujas

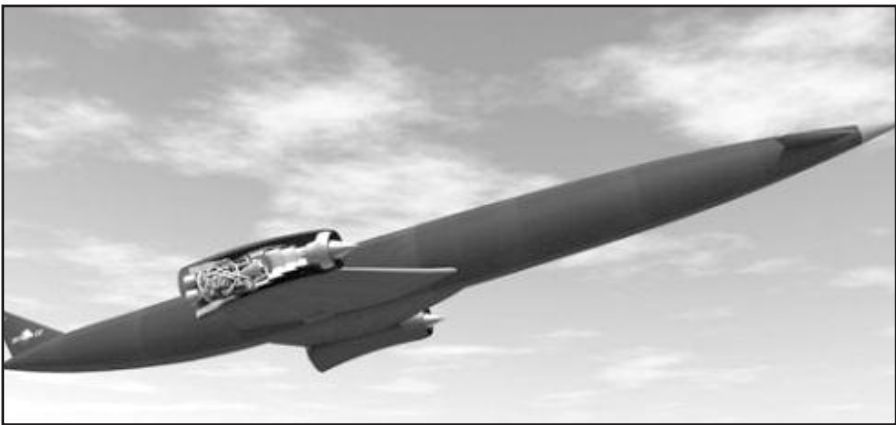
Beveik 300 šimtai Žemaitijos bendruomenių Seimo, Vyriausybės ir savivaldybių vadovams adresuotoje rezoliucijoje prašo stabdyti skalūnų dujų konkursą, kad tokia veikla Lietuvoje išvis nebūtų pradėta. Premjeras kartoja, kad amerikiečių kompanija „Chevron“ nugalėjo bus skelbiama, kai bus aiškus poveikis aplinkai ir sutarus su vietos gyventojais. Naujai veiklai Lietuvoje besipriešinantys žmonės teigia, kad vieta, kur planuojama skalūnų žvalgyba, yra jautrioje geografinėje teritorijoje – netoli Kuršių marios ir Baltijos jūra. Jų nuomone, joje pradėjus darbuotis amerikiečiams, regionas ateityje liks be turistų, žlugs ekologinė žemdirbystė ir žuvininkystė. Į Seimo, Vyriausybės ir savivaldybių vadovus besikreipiantys žmonės sako tikį, kad sveikas protas nugalės. Nei žvalgybos, nei gavybos nenori 275 Žemaitijos bendruomenės. Baimė dėl ateities išsakyta ir rugpjūčio 19 d. priimtoje rezoliucijoje. „Išgaunam skalūnų dujas ir po mūsų – nors ir tvanas. Rezoliucija nukreipta į tai, kaip gyvens mūsų vaikai, mūsų vaikų vaikai ir dar tų vaikų vaikai, kad mes nesunaikintume Lietuvos vandens, kad nebūtų Žemaitija palikta kaip negyvenama dykuma“, – teigė Gedminų bendruomenės pirmininkas Vytautas Švanys. Jis sako, kad poveikio aplinkai vertinimas garantuotai parodys, jog neigiamų padarinių dėl skalūninių dujų nebus, nes tokias studijas kur tik nori užsako pats ūkinės veiklos organizatorius. Pasisakantieji už skalūnus teigia, jog jie galėtų pakeisti Rusijos „Gazprom“ dujas. Aplinkos ministerijos komisija rugsėjo mėnesį skelbs, ar Jungtinių Valstijų kompanija „Chevron“ taps konkurso laimėtoja.

Bernardinai.lt

Valiutų santykis (2013 m. rugpjūčio 21 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 2,59 LTL
- 1 EUR (euras) – 3,45 LTL
- 1 AUD (Australijos doleris) – 2,34 LTL
- 1 CAD (Kanados doleris) – 2,50 LTL
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 4,05 LTL
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 2,09 LTL

Britai kuria *Concorde* įpėdinį

Jungtinė karalystė paskelbė investuojanti 90 mln. svarų į tai, kas buvo pavadinta svarbiausiu aeronautikos pasiekimu nuo reaktyvinių variklių išradimo. Nauja reaktyvinė sistema padarytų įmanomus pirmuosius pasaulyje kosminius lėktuvus. Toks viršgarsinis orlaivis, pavadintas *Skylon*, galėtų pakilti nuo bet kurio pakilimo tako, hibridiniais reaktyviniais raketiniais varikliais išibėgėti iki penkis kartus didesnio už garsą greičio, tada persijungti į raketos režimą ir iš Žemės orbitos išskristi į atvirą kosmosą. Palikęs palydovų, astronautų ar krovinį, *Skylon* galėtų grįžti į tą patį nusileidimo taką greičiau nei po 48 valandų. Naudojamas, kaip paprastas lėktuvas, *Skylon* galėtų nugabenti 300 keleivių iš Londono į Sidnėjų greičiau, nei per keturias valandas. Tokia galimybė lengvai aplenktų prieš beveik 10 metų išleisto į užtarnautą poilsį *Concorde* greitį ir talpinamų keleivių skaičių. Naujienos apie šį britų superorlaivį atgaivino viltis, kad galiausiai pasirodys teisėtas *Concorde* įpėdinis. Skriedamas 2180 km/h greičiu, arba daugiau, nei dukart greičiau už garsą, *Concorde* iš Paryžiaus į New York galėjo nuskrieti per 3,5 valandos – greičiau, nei per pusę įprasto orlaivio laiko.

Anglijos *Cranfield* kosmoso tyrimų centro direktorius Steves Hobbs sakė, kad *Skylon* galėtų padaryti tokią pat įtaką dabartinei orlaivių inžinierių kartai, kokią padarė Apollo, užkariaudamas amerikiečių širdis ar Britanijos *Concorde*, įkvėpdamas britus. (*Concorde* buvo jungtinis Prancūzijos ir Didžiosios Britanijos projektas). Plane numatyta sukurti raketinį variklį iki 2017 m., o patį lėktuvą pastatyti iki 2019 ar 2020 m.

ELTA

Vilniuje atidarytas didžiausias knygynas

Rugpjūčio 20 d. Vilniuje atidarytas didžiausias knygynas Baltijos šalyse – knygų namai „Pegasus“. Beveik 3,000 kv. metrų plote įrengtame knygynе galima rasti ne tik 15,000 pavadinimų knygų, bet ir kavinę, numizmatikos, dailės, kanceliarijos priemonių skyrius. Bendrovės „ALG knygynai“, valdančios knygynus „Pegasus“, vadovė Lilija Tolbatova pasakojo, kad naujasis knygynas pradeda modernių, pasaulines tendencijas atspindinčių knygynų erą.

„Čia įkūrėme ne tik tradicinę knygų parduotuvę, bet ir erdvę, kurioje galima turiningai leisti laiką, plėsti akiratį ir pabėgti nuo kasdienės rutinos. Siekiame, kad knygyno lankytojai mėgautųsi knygos rinkimosi procesu, ir šis taptų malonumu, žadinančiu smalsumą, lavinančiu vaizduotę ir skatinančiu pasisemti naujų idėjų“, – renginio metu sakė L. Tolbatova.

Bernardinai.lt

B. Obama siekia naujų taisyklių bankams

JAV Prezidentas Barack Obama paragino aukščiausias šalies finansų reguliavimo tarnybas greičiau su tvarkyti naujas bankininkystės priežiūros taisykles, kurios turi neleisti pasikartoti 2008 m. finansų krizei. Jis taip pat pareiškė, kad JAV reikia paprastesnės paskolų nekilnojamam turtui teikimo sistemos. Prieš trejus metus turėjęs išigalioti įstatymas, žinomas kaip Wall Street reformų ir vartotojų apsaugos aktas, iki šiol nėra priimtas.

Norvegų „Jotron“ Kaune atidarys naują gamyklą

Plėsdama veiklą Lietuvoje, norvegų kompanija „Jotron“, gaminanti didžiausiems pasaulio oro uostams ir laivybos įmonėms modernius komunikacijos prietaisus, metų pabaigoje numato Kaune atidaryti naują gamyklą. Per trejus artimiausius metus joje ketina įdarbinti 35 darbuotojus. Numatomos investicijos sieks apie 9,4 mln. litų.

Parengta pagal internetinę žiniasklaidą

LIETUVA IR PASAULIS

Piketas prieš Astravo atominę elektrinę

Piketas prie Baltarusijos ambasados.

D. Labučio nuotr.

Vilnius (ELTA) – Nedidelė penkių žmonių grupelė rugpjūčio 21 d. Vilniuje prie Baltarusijos ambasados surengė piketą prieš Astravo atominę elektrinę. Piketo dalyviai išreiškė nepasitenkinimą tuo, kad Baltarusija nesilaiko ESPO konvencijos, statydama Astravo jėgainę.

Piketo dalyviai laikė plakatą su užrašu „Stop Astravui! ESPO konvencija ne jums.“

Pikete dalyvavęs Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos narys Tomas Tomilinas teigė, kad Lietuvos visuomenė atidžiai stebi Astrave vykstančius jėgainės statybos procesus ir prieštarauja atominės elektrinės atsidimui.

Baltarusijos opozicionierė, antibranduolinio judėjimo koordinatorė Tatjana Novikova sakė, kad į piketą susirinko tiek nedaug žmonių todėl, kad Baltarusijoje diskusijos dėl Ast-

ravo elektrinės vyksta šiuo metu, t.y., tada, kai daug žmonių išvykę atostogauti. Ji atskleidė, kad Astrave vykusoje diskusijoje dėl elektrinės neteislingai buvo pateikta informacija, kad nelaimės būsimojoje elektrinėje atveju nereikalingas aplinkinių vietovių, tarp jų ir Vilniaus, evakuacinis planas.

„Tačiau pagal paskutinius europinių tyrimų duomenis, reikalingas ne tik Vilniaus, bet ir Minsko evakuacijos planas. Norvegijos ir Austrijos mokslininkai pateikė duomenis, kad sunkios nelaimės atveju gali būti reikalingas žmonių išskeldinimas 300 kilometrų atstumu. Ši teritorija bus užteršta ceziu, jodu ir kitomis radioaktyviosiomis medžiagomis. O Baltarusijos valdžia kažkodėl tai slepia ir nuo Lietuvos piliečių, ir nuo baltarusių“, – teigė ji.

Baltijos jūroje – išminavimo operacija

Vilnius (BNS) – Iš Klaipėdos uosto į Baltijos jūrą išplaukė 12 karinių laivų, dalyvaujančių tarptautinėje minų paieškos ir nukenksminimo operacijoje „Atvira dvasia 2013“. Darbą išminavimo rajone taip pat pradėjo keturios narų-išminuotojų komandos. Išminavimo operacijoje dalyvavo per 500 karių iš 10 valstybių. Nuo rugpjū-

čio 21 d. prie operacijos prisijungė dar du Lietuvos civilinių organizacijų laivai – Lietuvos saugios laivybos administracijos hidrografinis laivas „Varūna“ ir Klaipėdos universiteto mokslinių tyrinėjimų ir mokymų burlaivis „Brabander“. Iš viso per šias pratybas bus išžvalgyta apie 145 kvadratiniai kilometrai jūros teritorijos.

Prisimintos M. Lukšienės metinės

Vilnius (BNS) – Rugpjūčio 20 d. minint švietėjos Meilės Lukšienės 100-ąsias gimimo metines, prezidentė Dalia Grybauskaitė pabrėžė žmogiškos brandos ir valstybės kultūros svarbą ugdyme. Lietuvos tautinės mokyklos idėjos autorės Meilės Lukšienės iššūkiai – ugdyti pilietišką, savarankiškai mąstantį, gimtąją kalbą, papročius ir Tėvynės istoriją gerbiantį žmogų – aktualūs ir šiandien. Minint sukaktį šią savaitę Švietimo ir mokslo ministerijoje veikia Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos parengta kilnojamoji paroda, skirta M. Lukšienės 100-osioms gimimo metinėms. Pa-

skutinę rugpjūčio savaitę paroda iškeliaus į Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteką, o vėliau pradės kelionę po Lietuvos mokyklas. Minint 100-ąsias M. Lukšienės gimimo metines dar numatyta surengti tarptautinę mokslininkų ir žymių visuomenės veikėjų, filosofų, švietėjų konferenciją „Negausių tautų likimai ir švietimas globaliame pasaulyje“, jaunųjų mokslininkų konferenciją-forumą „Mokykla jaunajai Lietuvai“. Taip pat planuojama anglų ir rusų kalbomis išleisti M. Lukšienės straipsnių rinkinį.

Vyks konferencija apie tarptautiškumo plėtrą

Vilnius (BNS) – Rugsėjo 5–6 d. Vilniuje daugiau nei 150 atstovų iš Europos Sąjungos ir kitų šalių svarstys, kaip skatinti tarptautiškumo plėtrą ir stiprinti Europos aukštojo mokslo vietą pasaulyje. Konferencija „Europos aukštasis mokslas pasaulyje“ bus vienas didžiausių renginių švietimo temoms aptarti per visą Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai laikotarpį. Aukštojo mokslo

tarptautiškumas – vienas svarbiausių dabartinės Europos aukštojo mokslo politikos darbotvarkės klausimų. Globalizacija ir naujos technologijos iš esmės keičia aukštojo mokslo situaciją. Spėjama, kad iki 2020 m. tarptautinis studentų judumas išaugs iki 7 mln., o studentų skaičius pasaulyje išaugs keturis kartus, nuo 99 iki 414 mln.

Numatytos NATO pratybos Baltijos jūroje

Briuselis (BNS) – NATO pranešė, kad lapkritį Lenkijoje ir Baltijos šalyse vyksiančiose karinėse pratybose „Steadfast Jazz 2013“ dalyvaus 6,000 karių. NATO greitojo reagavimo pajėgų pratybos vyks lapkričio 2–9 dienomis. Kariai taip pat dalyvaus pratybose Pamario Dravsko poligone Lenkijoje, per kurias bus naudojami koviniai šaudmenys. Pasibaigus pratyboms Jungtinių pajėgų štabo Brunsume karininkai gaus pažymėjimus vadovauti bendroms NATO operacijoms 2014 metais. Šių pratybų tikslas – apmokyti ir išbandyti NATO reagavimo pajėgas, puikiai parengtas ir

techniškai pažangias daugelio šalių pajėgas, sudarytas iš sausumos, oro, jūrų ir specialiųjų pajėgų komponentų – teigė Jungtinių pajėgų štabo Brunsume viršininkas generolas Hans Lothar Domröse. NATO reagavimo pajėgos yra itin svarbios, palaikant ir stiprinant pajėgų iš viso Aljanso gebėjimą dirbti kartu, – pridūrė vyriausiasis sąjungininkų pajėgų Europoje vadas generolas Philip Breedlove. Rugsėį, prieš NATO pratybas, dideles karines pratybas „Zapad 2013“ Lietuvos pašonėje rengia Baltarusija ir Rusija. Jose dalyvaus apie 12,000 karių.

ES įspėjo Ispaniją dėl Gibraltaro

Britai nusiuntė į Gibraltarą karinius laivus.

ELTA nuotr.

Briuselis (ELTA) – Europos Komisija (EK) pranešė, jog tikisi, kad Didžioji Britanija ir Ispanija sugebės išspręsti savo naujausią nesutarimą dėl Gibraltaro, ir įspėjo, kad Madrido grąsinimai įvesti mokestį už sienos kirtimą yra neteisėti. Ispanijos pasiūlytas mokestis yra neoficialus, tačiau bet kokie mokesčiai ar rinkliava pasienyje pagal ES įstatymą būtų nelegalu. Įtampa dėl Gibraltaro padidėjo prieš kelias savaites, kai jo valdžia viešai pasisakė prieš dirbtinį rifą prie Gibraltaro uolos krantų. Ispanija pareiškė, kad dėl to nukentės šalies žve-

jai. Be to, ispanų policija nurodė pasienyje vykdyti į Gibraltarą vykstančių automobilių patikrinimus. Tai sudarė didžiulę automobilių spūstį. Ministras taip pat pranešė apie planus uždaryti oro erdvę lėktuvams, skrendantiems į Gibraltaro oro uostą, ir pagrasino mokesčių tikrinimu Gibraltaro gyventojams, turintiems nuosavybes Ispanijoje. Konfliktas apkarmino šalių diplomatinius santykius. Ispanija teigia, kad visomis galimomis teisinėmis priemonėmis stengsis apsaugoti savo interesus, o Londonas pažadėjo palaikyti Gibraltarą.

„Guardian“ sunaikino E. Snowden informaciją

Londonas (ELTA) – Išspausdinęs pirmuosius straipsnius apie JAV šnipinėjimo programą, britų dienraštis „The Guardian“ sulaukė vyriausybės nurodymo sunaikinti visą turimą informaciją. Jei nurodymas nebus vykdomas, grasinta teisiniais padariniais. Tai savo straipsnyje atskleidė laikraščio leidėjas Alan Rusbridger. Diskai su duomenimis esą galiausiai buvo sunaikinti redakcijoje dalyvaujant britų saugumo pareigūnams. A. Rusbridger pasakojo, kad su juo susisiekt labai aukštas vyriausybės pareigūnas, pareiškęs, kad atstovauja

ministrui pirmininkui. Po to vyko du susitikimai, per kuriuos jis pareikalavo atiduoti arba sunaikinti visą turimą medžiagą. Vėliau leidėjas sulaukė ir kitų darbuotojų iš vyriausybės aparato, kurių žinia buvo ta pati – atiduoti E. Snowden medžiagą arba sunaikinti. Ir tada įvyko keisčiausias momentas. Stebint dviem britų slaptosios tarnybos ekspertams, redakcijos rūsyje duomenų diskai buvo sunaikinti. Pasak A. Rusbridger, „Guardian“ ir toliau viešins E. Snowden informaciją.

Kirgizai reikalauja kompensacijos iš Rusijos

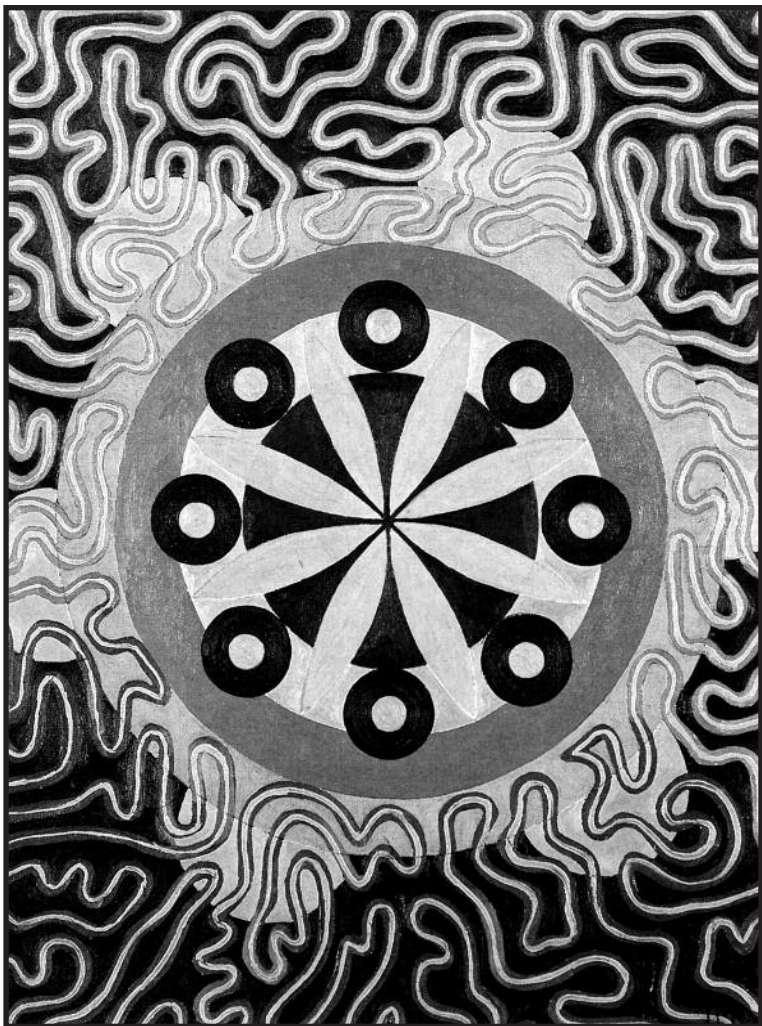
Biškekas (ELTA) – Kelios Kirgizijos visuomeninės organizacijos paragino pripažinti genocidu carinės Rusijos veiksmus prieš kirgizų tautą. Omenyje turimas sukilimo Vidurinėje Azijoje nuslopinimas 1916 m. Priimta rezoliucija, kurioje, be kita ko, reikalaujama iškelti Rusijai klausimą dėl kompensacijos išmokėjimo Kirgizijai už nekaltai nužudytus per nacionalinio išsivadavimo sukilimą protevius. Rezoliucijos tekstas paskelbtas šalies žiniasklaidoje. Kreipimasis adresuotas Kirgizijos Prezidentui, premjerui

ir parlamentui. Rusijos imperijai priklausišios Vidurinės Azijos tautų sukilimas prasidėjo 1916 m. vasarą. Dingstį jam davė caro įsakas siųsti vietos gyventojus dirbti pafrontės rajonuose (tuo metu Rusija dalyvavo Pirmajame pasauliniame kare). Vietos gyventojų nepasitenkinimą kėlė ir valdžios veiksmai, susiję su žemių perdalijimu persikėlėliui iš Rusijos naudai. Sukilimą nuslopino kariuomenė. Įvairiais duomenimis, per susirėmimus žuvo dešimtys tūkstančių ar net šimtai tūkstančių žmonių.

Jai reikėjo erdvės ir spalvų

RAMUNĖ LAPAS

Prisimenant menininkę ir filantropę Janiną Monkutę-Marks, kuriai rugsėjo 21 dieną būtų suėję 90 metų, siūlome jūsų dėmesiui mūsų pokalbį, įrašytą 2009 metų vasarą, apsilankius įspūdinguose dailininkės namuose Hyde Parke. Studijoje stovėjo apmestos staklės. „Ausu anūkui – pagal jo piešinį“, – paaiškino Janina Marks. Beje, staklės buvo visuose trijuose menininkės namuose: vasarvietėje Michigane, „žiemose“ namuose Sanibel saloje Floridoje ir bute Hyde Parke, kuriame ji gyveno jau penkiasdešimt metų. Vienuolikos kambarių butui šalia Čikagos Mokslo ir pramonės muziejaus ypatingos dvasios teikė ne tik nuostabus vaizdas pro langus – ošiančios senų medžių viršūnės, ežero, horizonte susiliejančio su dangumi panorama, – bet ir nepaprasti įvairiausio meno rinkiniai – nuo šešėlių teatro lėlių iš Indonezijos, ritualinių kaukių iš Tibeto iki modernios tapybos ir grafikos. Kiekvieniame kambaryje – menas iš visur ir įvairiausių periodų, kūriniai vienas už kitą įdomesni ir visi derantys tarpusavyje. Buto stuburas – ilgas koridorius – Janinos Marks paverstas mini tekstilės muziejumi: čia ir senas inkų audinys, ir vestuvinis meksikietiškas sijonas, ištemptas ant sienos kaip kilimas, ir pačios Janinos Marks darbai. Įdomu, kad profesionalė menininkė ji savęs nevadino. „Mokiausi meno, bet iš to duonos nevalgau. Gal mama ir žmona yra mano profesijos“, – sakė dailininkė.

Psychedelic, 1966.

Drobinė lenta, aliejus

– Gerbiama Janina, kaip atsitiko, kad Jūs apsigyvenote Hyde Parke?

– Kai aš ištekėjau už Ira Marks, mes perėmėm jo motinos butą Cornell gatvėje, netoli nuo čia. Su visais baldais, su viskuo – mat ji tekėjo antrą kartą ir kraustėsi į kitą vietą. Gyvenom ten porą metų, bet visą laiką jaučiau, kad tai ne mano. Tuo laiku Hyde Parke ir apskritai Čikagoje vyko atsinaujinimas. Buvo griaujami komerciniai pastatai 55-oje gatvėje, daug kas perstatoma. Rasės labai maišėsi. Į Hyde Parką ir South Shore atsikraustė daug juodaodžių amerikiečių. Žmonės dar nemokėjo gyventi kartu, bėgo – vieni į vieną pusę, kiti į kitą. Mes, kaip visi, pradėjom ieškoti būsto priemiesčiuose, bet vis neradom, kas mums patiktų. Tais laikais nebuvo greitkelių, jungiančių priemiesčius su centru. Vyro įstaigos ir krautuvės buvo mieste, jis sakė – žinai, nenorėsiu valandą ar pusantros kiekvieną rytą važiuoti į darbą, ieškokim kur nors arčiau... Žiūrėjom mieste, Lake Shore Drive, nieko neradom, o kartą išgirdom, kad viena šeima keliasi į Hyde Parką. Sakom – pasižiūrėkim ir mes. Kai pamačiau šitą butą, už galvos susiėmiau – nepajėgsiu viena jame tvarkytis, per didelis. Reikia daug pagalbos. Vyras sako – uždarysim kelis kambarius, nebūtinai viską iš karto apgyvendinti. Po truputi. Jam labai patiko – ir vaizdas gražus, ir erdvės daug. Ir man patiko. Tada nutarėme pasilikti Hyde Parke, ir nusipirkti vasarnamį kur nors Indianoj ar Michigane. Suradom Michianoj ...

– Tai vaikai praktiškai užaugo šiame bute?

– Taip. Vienas buvo dvejų metų, kitas – tik gimęs, kai čia atsikraustėm. Visi jie čia augo. Dabar jau ne tik jie, bet ir jų vaikai užaugę. Ir turi didesnius namus negu mano. Bet jiems malonu čia ateiti. Mama paliko viena – jau devyneri metai, kai vyras mirė. Trys vaikai gyvena Čikagoje – vienas čia visiškai šalia, kitoje muziejaus pusėje, kiti du šiaurėje – Winnetkoj ir Evanstone. O vyriausias Sigitas, kuris irgi čia augo, dabar gyvena Floridoj. Tai kai žiemą nuvažiuoju į Floridą, vienus vaikus palieku čia, bet ten susitinku su kita šeima.

– Turbūt nereikėjo laikyti uždarytų kambarių – užsipildė jie labai greitai?

– Tučtuojau! Man reikėjo studijos, ir vyras norėjo darbo kambario – tučtuojau užsipildė! Ir dabar pilni.

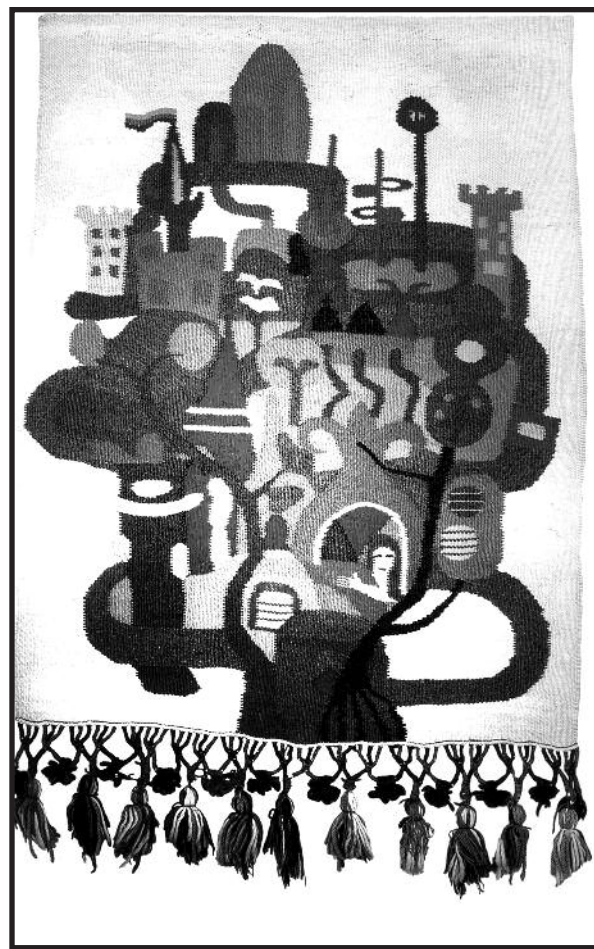
– Papasakokite apie savo kolekciją – matau, kad meno turite iš įvairiausių pasaulio šalių... Ar Jūs kartu su vyru jį rinkote, ar čia daugiau Jūsų aistra?

– Mano. Vyras nieko apie meną nesuprato, bet jis buvo atviras tam, leido man rinkti, ir mes aptardavome tai, ką perku. Tuo laikotarpiu, kai mes pradėjom daug keliauti, aš tapiau liaudies meno įtakoje. Vyras važiuodavo pirkti brangiųjų akmenų, deimantų, aš važiuodavau kartu, bet kelionėse lankydavau turgavietes, muziejus, krautuves. Ir pirkau liaudies meną. Visi mano rinkiniai daugiausia yra liaudies

Janina Marks

Jono Kuprio nuotraukos

Mano miestelis, 1972.

Gobelenas

menas. Primityvus menas, liaudies menas iš viso pasaulio.

– Ar kokios nors šalies tradicinis menas Jums ypač patinka?

– Man patinka Pietų Amerikos – Peru, Bolivijos, Ekvadoro, kur buvo sena inkų kultūra. Indonezijoje yra įdomių dalykų, taip pat Papua Naujojoje Gvinėjoje. Aišku, ir Afrikoje yra puikiausių deimantų – ne tik tikrų deimantų, bet ir liaudies meno deimantų. Bet reikia per visai kitą prizmę, iš visai kitos istorinės perspektyvos į tai žiūrėti. Ten viskas vystėsi kitaip negu europietiškas menas. Beje, tais laikais žmonės daug kur patys vi-

siškai nevertino savo meno. Neskaitė, kad tai yra menas. Kaip ir Lietuvoje mes skaitėm, kad liaudies menas – visai ir ne menas, arba kažkokios žemesnės rūšies menas... Net dabar Lietuvos muziejuose menas – tai tapyba, skulptūra... O visa kita – taip vadinamas taikomasis menas. Lygiai taip pat buvo ir čia prieš 40 ar 50 metų. Dabar pradėjo pripažinti, kad liaudies menas irgi menas, tik reikia kitomis akimis žiūrėti. Reikia pajusti dailininko ranką, širdį, ką jis norėjo tuo pasakyti.

– O siūlus Jūs irgi pirkdavote tose kelionėse – kažkokių ypatingų tekstūrų, ypatingų spalvų, gal net pati dažydavote?

– Iš pradžių pati dažydavau. Bet yra daug komerciškai nudažytų vilnų. Ir ne vien tiktai vilnų – visokio maišyto pluošto. Eidavau į padėvėtų rūbų krautuves, žiūrindavau senus megztukus. Jeigu tikdavo tekstūra, spalva, išardydavau juos ir panaudodavau. Taip darydavom vokiečių laikais, kai nieko negalėjai nusipirkti... Prisimenu, Austrijoje kartą patekau į ligoninę su plaučių uždegimu. Ten buvo tokios antklodės iš ilgaplaukės vilnos, tai moterys ligoninėj ardė tas antklodės ir megztukus sau mezgė...

– Europoje Jūs studijavote meną, tačiau Lietuvoje buvote susidomėjusi teatru. Ar nesigailėjot, kad netęsėt toliau dramos studijų?

– Kad neišėjo. Pirmiausia mes apsigyvenom Maine. Su Nagių šeima. Martynas, buvęs mano vyras, išvažiavo į Čikagą ieškoti darbo. O aš su dar visai mažu Sigitu likau pas Amerikos lietuvių, kurie mus priėmė. Kai Martynas surado darbą ir kambariuką Marquette Parke, mes autobusu atvažiavom į Čikagą. Po to mes išsiskyrėm. Bet tada kaip tik todėl kėlėmės į Čikagą, kad čia kūrėsi lietuvių teatras. Ir S. Pilka, ir A. Brinka, ir V. Valiukas, ir S. Kielaitė... buvo suvažiavę daug profesionalių aktorių iš Kauno. Sakė – steigiam savo teatrą, būtinai turi atvažiuot. Atsimenu, pirmas spektaklis, kurį pastatėm su Pilka buvo „Naujieji žmonės“. Kai aš ištėkėjau antrą kartą, vyras man pasakė – man nesvarbu, ką tu darai dieną, bet vakare, kai aš grįžtu iš darbo, norėčiau, kad būtum kartu su manimi. Svarbiausia, sako, aš bijau, kad nieko Tau neatsitiktų... Mes repetuodavom vakarais visokiose „landynėse“, Bridgeporto karčiarmose... Kartą repetavom Maria High School rūsy. Po 11 valandos vakaro vyras, nesulaukęs manęs, skambina policijai – galvojo, kad kažkas atsitiko. Policija nuvažiavo į mokyklą – šviesų nesimato, pagrindinės durys užrakintos, sako – nieko ten nėra. Vyras eina iš proto. Aš tuomet dar neturėjau mašinos, reikėdavo su kažkuo grįžti ar naktį kviesti taksi... Vyras sakė – mes taip negalim gyventi. Kaip tik tuo laiku pradėjau bendrauti su Hyde Parko Meno Centru, galvojau – menas yra menas, studijavau Freiburge, gal pabandysiu. Kai išivažiavau, tai ir nesinorėjo daugiau teatro.

– Jūs visą laiką gyvenote vyriškoje kompanijoje – vyras, keturi sūnūs... Ar tai buvo privilegija, ar problema?

– Visai – ir privilegija, ir ne. Sako, jei turi dukrą – tai turi draugę, o sūnus... Atsiranda dominacijos klausimas – ar sūnus dominuos, ar mama dominuos. Bet išėjo viskas labai gerai, mes visi labai artimi, nuolat susitinkam, jie rūpinasi manimi. Tik nė vienas sūnus neturi polinkio menui. Anūkas vienas puikiai piešia, skambina pianinu.

– Ar papuošalai Jus traukė – buvote šalia jų visą laiką...

– Kaip matote, liaudies menas mane traukė. Yra, aišku, puikių meno kūrinių iš brangakmenių, bet aš žiūrėjau į tai tik kaip į prekę, šeimos pragyvenimo šaltinį.

– Įdomu būtų apie mecenatystės idėją pakalbėti... Ar Jums sunku buvo „pramušti“ muziejaus projektą? Ar visi geranoriškai žiūrėjo?

– Lietuvai tapus nepriklausoma, aš norėjau darbus padovanoti motinos tėviškei – Kėdainiams. Nerasdama jiems tinkamos vietos ir erdvės, nupirkau buvusį Kėdainių krašto muziejų. Jį iš pagrindų atstaciau, pertvarkiau, įvedžiau šildymą ir šaldymą, automatinę temperatūros kontrolę, sutvarkiau aplinką. Bet svarbiausia – Amerikos pavyzdžiu – pakviečiau kėdainiečius tapti muziejaus nariais. Iš pradžių buvau nesuprasta. Teko įdėti pastangų, aiškinant šią idėją – per spaudą, televiziją.

– Kaip pavyko surinkti tokią didelę kolekciją? Juk ji ir davė pagrindą muziejui?

– Vyras skatino kaupti darbus, neparduoti jų, nes jie buvo jam labai prie širdies. Prisirinko jų tiek daug – pilnas sandėlys, pradėjo trūkti vietos. Mintį apie Kėdainius pakurstė ir atvažiavusi giminaitė, sako – mes turim ten toki muziejėlį... Nuvažiavau – labai susidomėjo pačia idėja, tik reikėjo žymiai didesnės erdvės. Dabar beveik visi mano darbai yra Kėdainiuose, porą esu padovanojusi Čiurlionio dailės muziejui Kaune (jų reprodukcijos įtrauktos į muziejaus leidinį „Lobynas“). Įdomu, kad tekstilės darbai dabar yra vertingesni negu tapybos.

– Ar niekada nekilo noras grįžti į Lietuvą gyventi?

– Ne – negalėčiau. Per ilgai laukta. Jeigu būčiau 40 ar 50 metų, dar galvočiau... Aš ilgiau šitame bute gyvenau negu iš viso Lietuvoje.

– Jūs matėt labai daug pasaulio. Ar yra kažkokios šalys, kurios paliko ypatingą įspūdį?

– Indija, Tailandas... Indija palieka nepaprastą įspūdį. Ten yra visko – ir skausmo, ir džiaugsmo, ir vargo, ir turto... Yra tokių turtingų žmonių, kad vestuves gali švęsti savaitę – su visokiais fejerverkais. Ir yra tokių neturtingų, kad grioviuose nakvoja. Vietiniai į tai žiūri natūraliai – likimas, galėjau gimti vienu, bet gimiau kitu.

– Kas svarbiausia gyvenime, pro ką neturėtume praeiti? Kad pajustumė gyvenimo skonį ir paskui nesigailėtume?

– Visuomet gailėsimės. O, kodėl nepadariau to, kodėl nepadariau ano... Bet kai pasižiūri – susideda. Gyvenimas tampa margas.

– Be ko Jūs negalėtumėt gyventi?

– Be duonos, be oro, be vandens, o šiaip aš galiu prisitaikyti. Nepasakysiu, kad būtinai man reikia klasikinės muzikos, galiu be to gyventi... Aišku, nebūs tos gyvenimo kokybės, kurios mes visi siekiam. O jeigu arčiau žemės, be svajonių, – tai mėgstu erdvę. Negalėčiau gyventi užsidarius vienam kambarėly. Kad ir Lietuvoj, kai mes nieko neturėjom, aš mėgdavau išeiti į laukus, man reikėjo daug vietos, erdvės vis reikėjo. Laimė, kad turiu tą erdvę dabar. Floridoje namas ant jūros kranto, ir aš matau gra-

Kopėčios, 1997.

Gobelenas

žiausius saulėlydžius. Ir Michigane namas ant ežero kranto – vėl puiki erdvė. Ir čia... Dar vienas dalykas, ko man reikia gyvenime – spalvos. Pas mane visur, kaip matot, daug spalvų. Šiltas spalvas labiausiai mėgstu – raudoną, violetinę, gelsvą. Žalia, mėlyną – mažiau.

– O be meno galėtumėt gyventi?

– Jeigu reiktų – galėčiau.

– O be meilės?

– Žinoma. Jeigu reiktų. Tik tai būtų daugiau egzistavimas – ne gyvenimas. Bet nesizudyčiau – nesu ekstremistė, nepuolu į kraštutinumus.

– O ką Jūs labiausiai vertinate žmonėse?

– Draugystę, šilumą... Draugystė yra svarbiausia. Meilė – antras dalykas. Meilė gali greitai perdegti. Bet draugystė, artimumas su žmonėmis yra labai svarbus dalykas.

2009 rugpjūtis

Iš k.: Janina Marks, Alė Kėželienė ir Nijolė Voketaitienė J. Monkutės-Marks parodos atidaryme Balzeko lietuvių kultūros muziejuje.

Pinigai – geras tarnas, bet blogas šeimininkas (IV)

Paskutinis puslapis tragiškosios Teisingumo ministerijos tarnautojos gyvenime

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

1931 m. birželio 15 d. Jersey City, N.J. žiedus sumainė Magdutė Brazytė ir Juozukas Garolis.

Kas nedirba, mielas vaike,...

Vieno amerikiečių laikraščio iškarpoje (pavadinimo kol kas neatskleisiu) minima, kad po metų santuoka pradėjo klibėti. Magdalenai atsibodo gyventi Amerikoje, o juolab būti namų šeimininke. Ji prasitarė vyrui, kad norėtų grįžti į Lietuvą aplankyti savo tėvų ir toliau dirbti juridinį darbą. 1933 m. gegužę J. Garolis sutiko, kad Magdalena mėnesį paviešėtų Tėvynėje. Kelionės tikslams jis jai davė 400 dol. ir Magdalena išvyko. Praėjo šešios savaitės, ir Juozui atkeliauja Magdutės prašymas vėl atsiųsti pinigų, nes 400 dol. nebeturi. Kantrusis Juozas jai išsiunčia 200 dol., kad nusipirktų bilietą atgal į JAV. Praėjo dar du mėnesiai – jokio atgarsio. Garolis rašo vėl.

Ko gero, tai ir buvo tas garsusis laiškas, siųstas su „Lituanica“ be pašto apmokėjimo.

1933 m. rugsėjį Magdalena rašo vyrui, kad jai nusimato darbas Teisingumo ministerijoje, ir ji nemananti grįžti pas jį į Ameriką.

Ką kalba tarnybos lapas?

Vyriausiojo tribunolo sekretoriaus padėjėjas Magdalenos Garolienės-Brazytės tarnybos lape, datuotame 1934 m. spalio 26 d., į klausimą „Ar turi tarnybą ir kokią, o jei neturi, kurių priežasčių dėlei iš paskutiniosios tarnybos pasiliuosavo“, ji savo ranka rašė: „Iš Teismo Tardytojo pareigų atsiskaičiau išteikėjusi už vyro, nes turėjau išvykti pas vyrą gyventi Amerikoje“. O į 16-tą klausimą apie nekilnojamąjį turtą, jos atsakymas buvo: „Vyras turi nekilnojamąjį turtą, jos atsakymas buvo: „Vyras turi nekilnojamą turtą Suv. Amerikos Valst. (t. y., JAV – aut. past.). Turto vertę tiksliai apibūdinti negaliu“. Iš tos anketos sužinome, kad jos vyro vardas Juozas, vaikų neturi, o gyvenamasis adresas Kaune – Laisvės Al. 23a, butas 6.

Iš vėlesnio tarnybos lapo nr. 1023 sužinome, kad 1934 m. spalio 27 d. Vyriausiojo tribunolo pirmininko įsakymu Magdalena paskirta Vyriausiojo tribunolo sekretoriaus padėjėja, o 1935 m. spalio 20 d. ji paskirta laikinai eiti Vyr. tribunolo sekreto-

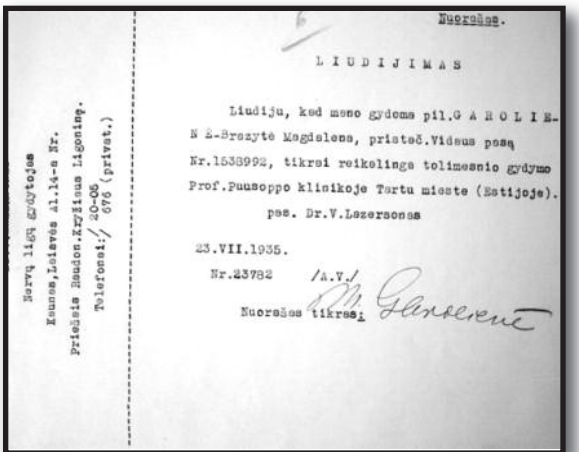
1936 m. vasario 8 d. Karininkų ramovėje Kaune surengtas inteligentės moters – motinos visuomeninis teismas. Prezidume karininkų šeimų moterų draugijos „Birutės“ garbės pirmininkė Sofija Smetonienė, Lietuvos moterų tarybos pirmininkė Vincentina Lozoraitienė. Sekretoriavo Magdalena Garolienė. („Kardas“, 1936 m. ketvirtas numeris)

ninti „poną amerikoną“? Kada tas ordinas iš tikrųjų buvo įteiktas (jei iš viso jis tokį gavo?) – 1931–1932–1933 metais – sunku pasakyti. O gal kokiais 1934 m., kai jau grįžus į Lietuvą, Magdalena galėjo išrūpinti apdovanojimą savo buvusiam vyrui kaip savotišką „kompensaciją“? Prieš septynetą metų šis „ekspонатas“ buvo atiduotas J. Garolio sūnėnui, artėjančiam prie 90-ties. Jis, deja, neatsimena, ar medalį iš viso yra gavęs, o jeigu gavo, tai į kokių stalčių nukijo. Teko pasitelkti į pagalbą apdovanojimų tyrinėtojo žurnalisto Viliaus Kavaliausko dvitomį „Už nuopelnus Lietuvai“. Antrajame tome skelbiamas 1918–1940 m. Lietuvos Respublikos ordinais ir medaliais pažymėtų Lietuvos ir užsienio piliečių sąrašas. Antrojo tomo 578 psl. 1939 m. apdovanotųjų visuomeninių organizacijų žmonių sąrašė randame I Kauno rinktinės šaulės Magdės Garolienės pavardę. Nors autorius knygos įvade išpėja, kad sąrašas toli gražu nėra pilnas, telefoninio pokalbio metu Vilijus pastebėjo, kad Juozas Garolis, geriausiai atveju, buvo apdovanotas mažesnio laipsnio Gedimino ordinu, nes apart lakūno Felikso Vaitkaus, kuris „Lituanica II“ perskrido Atlantą ir tebuvo įvertintas Vytauto Didžiojo 3 laipsnio ordinu, kitų šio ordino gavėjų Amerikos tarp lietuvių nebuvo.

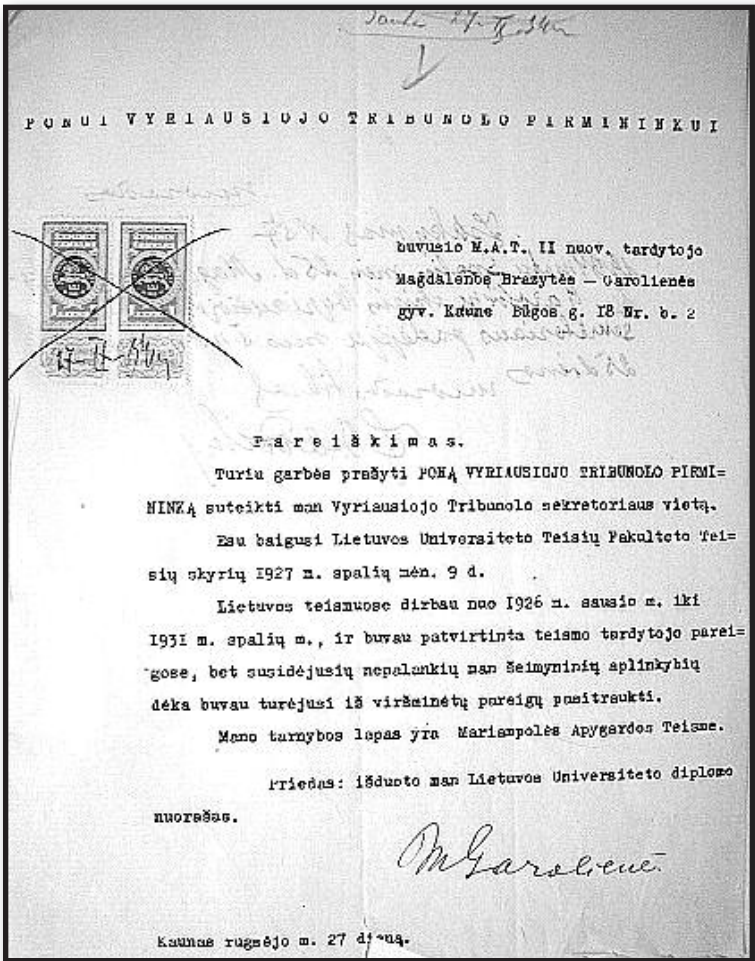
O gal tai buvo suvenyrinis 1930 m. Kaune vykusios Dainų šventės medalis su Vytauto portretu? Mislė kol kas neišspręsta ...

Ar Magdalena turėjo turto ?

1934 m. tarnybiniame lape M. Garolienė užsiminė apie vyro nekilnojamąjį turtą JAV, kurio vertės ji nežinojo. O 1940 m. rugsėjo 7 d. valstybės tarnautojo ataskaitoje jau įrašyta, kad „turiu sklypą žemės Utenos g. Nr. 30 ir jame medinį namelį – apie 30,000 vertės su banko paskola 18,000 (lita – aut. past.)“.

Nervų ligų gydytojo dr. Lazersono Magdalenai Garolienėi išduoto liudijimo nuorašas.

Magdalenos Garolienės pareiškimas Vyriausiojo tribunolo pirmininkui.

Mūsų herojė – rimtas ligonis?

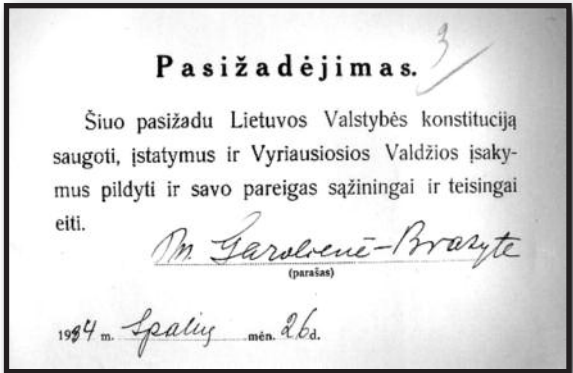
1935 m. rugsėjo 3 d. M. Garolienė, jau gyvenanti Gedimino gt. 31 butas 13, įteikė Vyriausiojo tribunolo pirmininkui prašymą leisti jai vykti į Estiją gydytis – pridėdama dr. V. Lazersono 1935 m. liepos 23 d. liudijimo nuorašą. Iš liudijimo sužinome, kad Laisvės Al. 14a įsikūręs dr. V. Lazersonas buvo nervinių ligų gydytojas, kaip, beje, ir jo kolega prof. Puusoppo, į kurio kliniką Tartu mieste buvo nukreipta pacientė M. Garolienė.

Jos 1940 m. tarnybos ataskaitoje 16 psl. matome ilgą „atostogų“ sąrašą – nuo 1936 m. rugpjūčio 1 d. iki 1940 m. rugpjūčio 16 d. Tačiau ar jos psichinė būklė iš tikrųjų buvo bloga, ar tos „atostogos“ buvo reikalingos dar kartą nuvykti į JAV pas buvusį vyrą milijonierių?

Paskutinė vinis!

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New York Petras Daužvardis 1936 m. liepos 7 d. išduoda liudijimą Nr. 251, kuriame rašoma: „ŠIUO LIUDIJAMA, kad Juozas Garolis, gyvenantis Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Jersey City, N.J., 15 Lexington Ave., yra gyvas ir su savo žmona Magdalena Brazytė-Garolienė, gyvenančia Lietuvoje, Kaune, Totorių gv. 12 Nr. butas 3 ir tarnaujančia Vyriausiajam Tribūnole, nepersiskyręs“ (kalba netaisyta – aut.).

O štai jau anksčiau minėta iškarpa iš amerikietiško laikraščio: „Jersey City Man Divorces

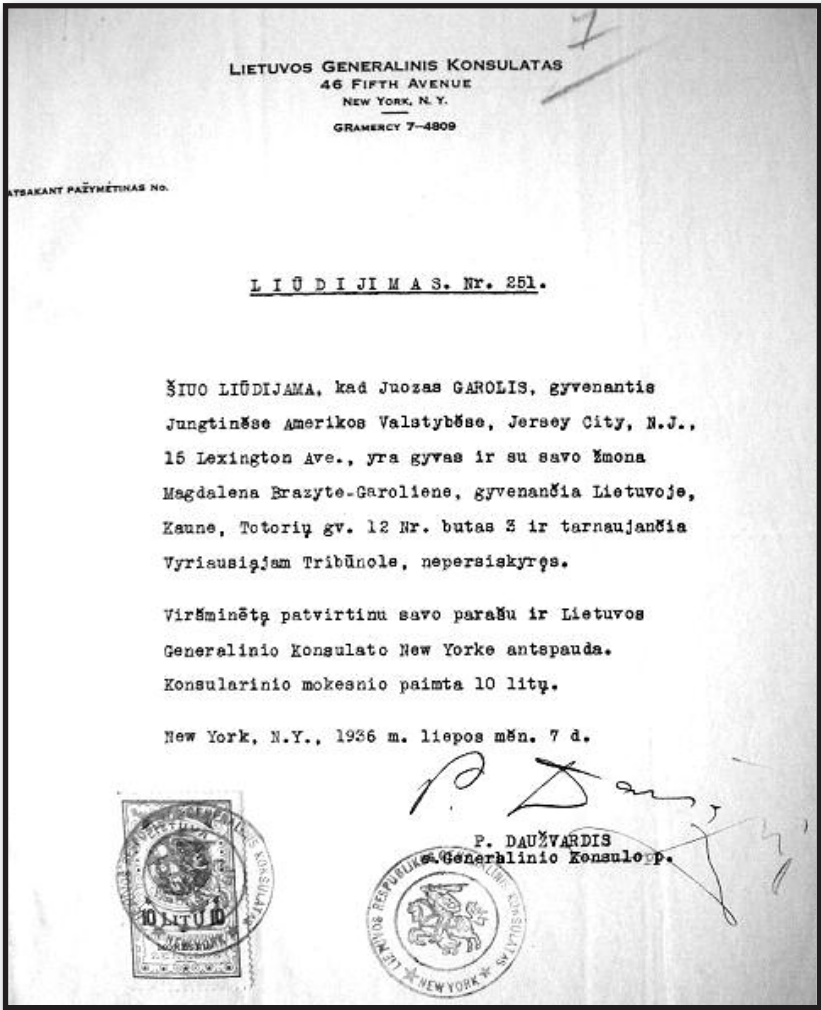

Pasižadėjimas pradedant naują darbą.

riaus pareigas su 540 litų alga.

Ordinai ir apdovanojimai – mitas ar tikrovė?

Kai pradėjau narplioti šią istoriją, New Jersey gyvenanti Juozo Garolio giminaitė Emilija Skruodytė-Sadonienė man telefonu minėjo apie vieną pas ją esantį smetoninių laikų apdovanojimą. Ji teigė, kad tai Vytauto Didžiojo ordinas, skirtas Juozui Garoliui. Tąsyk per daug į tai nekreipiau dėmesio. Bet po to pradėjau galvoti – o kuo jis nusipelnė, kad sulaukė tokio pripažinimo? Ar tuo, kad buvo vienas iš „Lituanicos“ skrydžio rėmėjų, sumokėjęs 46 dol. už tepalą (buvo ir stambesnių mecenatų)? Ar tai buvo jo sužadėtinės M. Brazytės, dirbusios Teisingumo ministerijoje Kaune, „nuopelnas“ pamalo-

Garsusis liudijimas nr. 251, išduotas Lietuvos generalinio konsulo New Yorke Petro Daužvardžio.

Wife, Court Official in Lithuania”. Čia rašoma, kad „pradėjus Garoliui skyrybų bylą, ponia Garolienė iš Lietuvos parašė kancleriui Luther A. Campbell, jog vyras atsisako finansuoti jos grįžimą į JAV. Kancleris pratęsė laiką, iki kada ji galėjo teisme pateikti savo ieškinį. Kovo 1 d. ji tai ir padarė, kaltindama savo vyrą apleidus ją be jokio materialinio atlygio – alimentų. Ji taip pat pateikė ieškinį daliai savo su-tuoktinio nekilnojamo turto. Prieš pora savaičių ji atvyko į šią šalį ginti savo interesų. Viskas teisiškai buvo išspręsta ir rastas bendras susitari-mas. Garolienė atsisakė ateityje tai-kytis į kitą Garolio turtą. Po skyrybų Garolis teigė, esą buvusioji žmona turi atgalinį bilietą į Lietuvą. Garolį atstovavo Fredman ir Fredman advo-katūra”.

Deja, ši mūsų turima iškarpa ne-datuoja.

Likimai

Nuo 1940 m. rugpjūčio 16 d. Mag-dalenos Brazytės-Garolienės likimas nežinomas. Galima tik spėlioti, kad

tai buvo tremtis į Sibirą – mat ji buvo ne tik Teisingumo ministerijos tar-nautoja, bet ir aktyvi Lietuvos šaulių sąjungos narė.

O Juozas išsirūpino liudijimą, da-tuotą 1947 m. birželio 28 d., kad yra viengungis ir 1947 m. liepos 2 d. vedė Marcelę Lapelytę. Įdomu, kad nors Marcelė atvyko į JAV 1939 m., šios ša-lies piliete tapo tik 1952 m. kovą. „Pi-kantišką” jos odisėją sužinome iš ne-krologo, atspausdinto New York pran-ciškonų leidžiamame „Darbininko” savaitraštyje 1990 m. birželio 15 d.:

„Š. m. gegužės 20 d. staiga mirė Marcelė Garolienė, žymi filantropė, lietuviškų vienuolynų rėmėja. Marcelė buvo gimusi prieš 87 m. gražiam Lapelių ūkyje prie Rokiškio, didelėje šeimoje. Buvo jauniausioji dukrelė. Anksti liko našlaite. Ją augino ir glo-bojo vyresnės jos seserys. Jų dėdė ku-nigas prašė jas mokyti poterių ir pa-maldumo. Visos sykiu vakarais kal-bėdavo rožančių. Marcelė augo labai pamaldi ir svajojo būti vienuole.

Tačiau jos gyvenimas susiklojo kitaip. 1929 m. (čia, turbūt, korektūros klaida – neįtikėtina, kad jis būtų pa-

sipiršęs Marceli dar prieš Mag-daleną, greičiausiai tai buvo 1939 m. aut. past.) į Lapelius atvyko lietuvis biznierių Juozas Garolis ir Marceli pasipiršo. Juozas buvo našlys, gabus biznierių. Seserys ragino Marcelę už Juozo tekėti. Marcelė pakluso.

Su Juozu išvykusi į JAV, gyveno laimingą ir darnų gyvenimą. Nepa-žinusi tėvelių mirties, ji brangino ir gerbė senyvą Juozą. Jiedu gyveno Ve-ronoj, N.J., dideliame name, apsodinta-me gėlėmis. Marcelė labai mylėjo gėles ir pati jas augino. Nekilnojamojo turto pardavėjas pralobo, Miami Beach prie pat jūros įsigijo būstą žiemoms pra-leisti.

1967 m. Juozas Garolis mirė, pa-likdamas Marcelę našle. Jai buvo ne-lengva rūpintis gausiomis Juozo in-

vesticijomis, tačiau geri žmonės pa-dėjo. Švelnutės našlės niekas neap-gavo, nenuvylė.

Su infliacija jos turtas augo sa-vaime”.

Taip ir užskleidžiame Garolių šei-mos puslapį, kuriame, deja, istorija paliko daug baltų eilučių. Aišku, jei būtų išlikę dokumentai (greičiausiai juos sunaikino pats Juozas), šis pasa-kojimas būtų buvęs tikslesnis ir, ko gero, dar spalvingesnis. Bet ir toks punktyrinis paveikslas, tikimės, leido pažvelgti į vienos pirmosios išeivių bangos šeimos peripetijas šiame krašte.

Istoriniai dokumentai ir nuotraukos iš Raimundo Mariaus Lapo asmeninio archy-vo.

SKELBIMŲ SKYRIAUS TEL. 773-585-9500

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

REAL ESTATE

Perku arba išsinuoju žemę
Lietuvoje, tinkamą ūkininkauti.
Apmokėjimas per banką. Sendorį
galima atlikti Lietuvoje ir JAV.
Tel. +370-616-93194,
Rolandas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

ĮVAIRŪS

■ Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo lietuvių ar rusų šeimose. Geros rekomendacijos.
Tel. 630-863-1168.

■ Dvi moterys ieško 1 ar 2 „kambarių“ patogiam bute. Geras autobusų susisiekimas. Tel. 773-329-9918.

■ Moteris ieško vyresnių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Patirtis ir anglų kalba, geros rekomendacijos.
Tel. 773-329-9918

■ Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Gali pakeisti, išleisti atostogų. Nevairuoja.
Tel. 708-220-3202.

■ Vyras ieško senelių priežiūros darbo su gyvenimu. Gali pakeisti. Legalūs dokumentai. Tel. 630-670-0813

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo.
Tel. 708-691-6996

■ Nebrangiai parduodame mažai naudotus kondicionierius į langą ir daug namų apyvokos daiktų.
Tel. 773-387-7232.

■ Moteris, vairuojanti automobilį, turinti didelę patirtį ir CNA sertifikatą, gali prižiūrėti pagyvenusius žmones bet kurioje valstijoje. Tel. 847-281-6659.

SKELBIMŲ SKYRIAUS TEL. 773-585-9500

1961 m. Kūčios pas Garolius Verona, NJ (iš kairės): Emilija Skruodytė, vėliau tapusi Sadonienė, Marcelė Garolienė, ponai Pukniai, ponai Sadauskai, Antanina Skruodienė (ištiesus ranką) bei jos vyro pusbrolis Juozas Garolis.

Nuotr. iš asmeninio Emilijos Sadonienės albumo

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@hotmail.com

MŪSŲ STALUI

Nekepti tortai – erdvė fantazijai

Retai šeimininkei patinka stovėti prie įkaitusios orkaitės, tuo labiau, kai už lango plieskia saulė. O jei yra šeimoje būtent vasarą švenčiami gimtadieniai, vardadieniai ar minimos kitos progos ir norisi nudžiuginti svečius bei artimuosius skaniu desertu? Ko gero, geriausia išeitis – lengvi ir gardūs nekepti tortai, kurių galima sugalvoti pačių įvairiausių!

Nekepti tortai – ypač populiarius ir mėgstamas desertas tų šeimininkių, kurios turi mažai laiko, tačiau yra išradingos ir linkusios eksperimentuoti. Pranašumų tokie tortai turi tikrai nemažai: jų gaminimas užima nedaug laiko, pakeitus vos vieną sudėtinę dalį kiekvieną kartą galima gauti vis kitokį skanėstą; jie nepamainomi vasarą, kai noksta gausybė uogų ir vaisių puikiai tinkančių šiems tortams, ir kai virtuvėje norisi būti kuo trumpiau.

Gaminami tokie tortai paprastai dviem būdais: arba atšaldomi šaldytuve, arba tiesiog kuriam laikui paliekami subręsti. Dažniausios jų sudedamosios dalys – želė, varškė, biskvitas, uogos, sausainiai, sūrio masė ir pan.

Biskvitas visada padės

Biskvitas yra būtent tai, ko reikia visiems skaniausiems vasaros desertams. Iš biskvito lakštų ar gabalėlių galima sudėlioti puikiausią nekeptą tortą. Tiesa, šiuo atveju „nekeptas“ tortas toks yra tik iš dalies, nes kaip visi puikiai suprantame, biskvitas yra kepinys.

Biskvitą galima kepti namuose, tačiau galima ir nusipirkti. Rizikuojame supykdyti nemažą būrį šeimininkių, kurios net pačią mintį pirkti biskvitą laiko „negarbiu reikalu“! Joms viešnių (svečiams vyrams tai paprastai nė motais) klausimas, ar torto biskvitas yra pirktinis, nuskamba kaip didžiausias įžeidimas. Vis dėlto dauguma moterų turbūt sutiks, kad vasarą – ne pats tinkamiausias metų laikas „kankinti“ savo orkaitę...

Sausainiai vietoj tešlos

Dar vienas nepamainomas nekeptų tortų „pagalbininkas“ – sausainiai. Beje, patys įvairiausi: meduoliai, paprasti forminiai, avižiniai, šokoladiniai, trapios tešlos ir kt. Tortams tinka ir kukurūzų ar kitokios trapios lazdelės ir pan.

Štai meduoliai sudaro puikų duetą su varške, sūrio mase, grietinėle, grietine. Prie jų tinka braškės, serbentai, bananai, obuoliai, citrinos bei kiti vaisiai ir uogos. Avižiniai sausainiai dera su šokoladu, vaisiais, medumi, sutirštintu pienu, ugomis. Šokoladiniai sausainiai paprastai „poruojami“ su šokoladu, riešutais, vyšniomis, varške. Kukurūzai naudojami tada, kai gaminami tortai su sutirštintu pienu, kakava, kava, karamele, medumi. Su kukurūzų lazdelėmis gerai „sutaria“ riešutai, saulėgrąžos. Na, o su paprastais forminiais sausainiais bei trapiais sausainiukais dera iš esmės visos uogos ir vaisiai, varškė, grietinėlė, jogurtas.

Geras skonis – kremu nuopelnas

Žinoma, biskvitas ar sausainiai tortui – tikrai ne svarbiausi. Skonį nulemia kremas – be jo biskvito lakštai tampa beverčiai. Kremas gali būti pats įvairiausias: kavos, grietinėlės, varškės, plikytas, vaisinis, šokoladinis ir t. t.

Kavos kremas suteikia prabangų skonį net patiems paprasčiausiems nekeptiems desertams. Pavyzdžiui, ypatingo skonio plikytas kavos kremas iš pirmo žvilgsnio gali pasirodyti visiškai paprastas: juk jam pagaminti tereikia trynius suplakti su cukrumi, įpilti pieno ir įberti tirpios kavos, tada viską sumaišius kaitinti verdančio vandens vonelėje. Nuolat maišomas jis ima tirštėti. Kol sutirštėjęs kremas vėsta, kitame inde iki purumo plakamas sviestas. Jis po truputį įmaišomas į kavos kremą. Nuostabaus skonio kremas tikrai nuramins net tas šeimininkes, kurios vis dar nerimauja dėl pirktinio biskvito.

Panašų rezultatą gausite ir vietoj kavos naudodami kakavą. Toks kremas labiau tiks vaikams – juk kakava kvepia vaikystę!

Gaminant nekeptus tortus visada pasiteisina jogurto ir grietinėlės kremas. Jam galima suteikti bet kokį norimą skonį. O torto lengvumas, purumas ir gaivumas su tokiu kremu – garantuoti.

Saldumynų smaguriams tikrai patiks įvairūs kremai su sutirštintu pienu ar medumi, o mėgstantiems didesnę gaivą ir rūgštelę – grietinės

kremai su citrinomis.

Taigi, gaminant kremus svarbiausias yra jūsų išradingumas, nes pasirinkimų čia gali būti šimtai.

Konditerijos klasika

Varškės ar sūrio masė nekeptuose tortuose – tai klasika. *Mascarpone* pyragas, tortas su *ricotta*, *tiramisu* pyragas – šie ir kiti visame pasaulyje garsių desertų pavadinimai dar kartą įrodo, jog tai tortams puikiai tinkantis produktas.

Mascarpone – itališkas kreminis sūris, kilęs iš Italijos regiono Lombardia. Geriausiai žinomas šio ypatingo pieno produkto naudojimo būdas yra gaminant *tiramisu*.

Mascarpones kremas

Tiks daugeliui vasariškų nekeptų tortų. Pasi-gaminti jį visiškai nesunku.

Reikės: 1 sv *mascarpone*, 2 puodelių grietinėlės, puodelio natūralaus jogurto be priedų, vanilinio cukraus, puodelio cukraus pudros, 1 citrinos sulčių ir pakelio želatinos.

Želatiną užpilkite šaltu vandeniu ir palaikykite, kol išbrinks. Išplakite jogurtą, citrinos sultis, cukraus pudrą, vanilinį cukrų ir *mascarpone*. Pravėsusią želatiną supilkite į *mascarpone* masę ir dar kartą gerai išplakite. Padėkite į šaldytuvą ir truputį palaikykite, kol kremas taps drebučių tirštumo (svarbiausia – neperlaikyti, nes masė stingsta labai greitai). Tuomet kremą įmaišykite iki standžių putų išplaktą grietinėlę.

Kremas su varške

Jei naudosite paprastą varškę, ją būtinai pertrinkite per sietelį arba porą kartų permalkite. Tiesa, kad darbo būtų mažiau, kremui geriau naudoti varškės sūrelius arba kreminę varškę.

Reikės: 4 varškės sūrelių (po 100 g) arba 14 oz kreminės varškės, puodelio plakamosios grietinėlės, poros šaukštų cukraus ir pusės pakelio želatinos.

Grietinėlę išplakite su cukrumi ir po truputį, nuolat maišydami, dėkite į sūrelių masę. Kai kremas taps vientisas, maišydami supilkite šaukštą vandens į išbrinkintą ir ištirpintą želatiną.

Štai ir viskas. Toliau šis kremas keliaus ant nekepto torto. Koks jis bus – tai jūsų fantazijos reikalas.

Nekeptas tortas „Mozaika“

Reikės: 1 pakuotės šviesių biskvitinių lakštų (3 vnt.), 3 pakelių skirtingų spalvų ir skonio želės, 500 g grietinės (ant pakuočių yra užrašyta ir gramų skaičius), puodelio cukraus, pakelio želatinos, pakelio vanilinio cukraus, šaukšto konjako arba romo (nebūtinai).

Paruoškite skirtingų spalvų želę ir leiskite jai sustingti. Tuo metu pagaminkite kremą. Išbrinkinkite ir ištirpinkite želatiną. Grietinę suplakite su cukrumi ir vaniliniu cukrumi (galima įpilti konjako arba romo). Porą šaukštų grietinės kremo

įmaišykite į šiltą želatiną ir gerai išmaišykite. Nuolat plakdami į grietinės kremą plona srovele pilkite želatiną. Išmaišykite. Salotinę ar kitą dubenį išklokite maistine plėvele. Gabalėliais sulaužykite arba supjaustykite du biskvito lakštus (vieną palikite sveiką). Želę supjaustykite kubeliais. Į dubenį paberkite biskvito gabalėlių, įvairių želių kubelių ir užpildykite grietinės kremo. Taip sluoksniuodami užpildykite visą dubenį. Paskutinį sluoksnį uždenkite biskvito lakštu ir šiek tiek paspauskite. Dubenį uždenkite plėvele ir 3–4 valandoms įstatykite į šaldytuvą. Kai tortas sustings, išverskite jį ant didelės lėkštės ar tortinės ir nuimkite plėvelę. Papuoškite pagal skonį, pasitelkę fantaziją.

Nekeptas tortas su uogomis

Reikės: 500 g grietinės (2 puodeliai), puodelio cukraus, 3 šaukštų želatinos, 1 1/2 sv biskvito, įvairių uogų (mėlynių, braškių, aviečių ar kt.).

Želatiną užpilkite ½ puodelio vandens, išbrinkykite ir ištirpinkite. Grietinę suplakite su cukrumi. Nuolat maišydami į grietinę įmaišykite ištirpintą želatiną. Dubenį išklokite maistine plėvele ir sluoksniuodami į jį dėkite uogas bei gabalėliais sulaužytą biskvitą. Po truputį vis užpildykite grietinės masės. Taip užpildykite dubenį. Laikykite šaldytuve apie 3 valandas. Tada atsargiai išverskite ant lėkštės ar tortinės ir nuimkite plėvelę. Papuoškite uogomis.

Varškės ir aguonų tortas

Reikės: 2 sv 9 proc. riebumo varškės, 5–6 šaukštų cukraus, 2 pakelių grietinėlės skonio želės, 2 pakelių skirtingų skonių želės (kivių, braškių ar pan.), ½ puodelio aguonų, 1 1/2 sv forminių sausainių, ½ lazdelės sviesto.

Paruoškite skirtingų skonių želę ir įstatykite į šaldytuvą sustingti. Sausainius susmulkinkite elektriniu smulkintuvu ir sumaišykite su ištirpintu sviestu. Paruoštą sausainių masę sudėkite į torto formą. Grietinėlės skonio želę paruoškite taip, kaip parašyta ant pakelio, tik naudodami perpus mažiau vandens. Tada į ją suberkite cukrų. Kai želė pravės, sudėkite varškę ir plaktuvu išsukite iki vientisos masės. Tuomet suberkite aguonas ir išmaišykite šaukštu. Sustingusią želę supjaustykite kubeliais ir įmaišykite į varškės masę. Visą supilkite ant sausainių pagrindo ir padėkite į šaldytuvą 12 valandų.

Parengta pagal Rimą Marcinkevičienę

SVEIKATA

Druskos nauda

Daktarės Filomenos Taunytės patarimai

Šiemet birželio 28 d. mirusi gydytoja ir publicistė Filomena Taunytė garsėjo savo humoru ir netikėtais pasisakymais apie mediciną bei sveikatą, bet žmonėse visuomet rasdavo atgarsį jos „žemiški“ patarimai kaip vaduotis nuo įvairių negalių naudojantis senaisiais gydymo metodais. Štai žiupsnelis gydymosi būdų su druska.

Pagerbkime druską, kurią sveikatos mokyklų mokytojai kaip kenksmingą išgujo iš sveikuolių mitybos, susukdami galveles ne tik jiems, bet ir kai kuriems mūsų.

Pagal legendą Druskininkus atrado karvės. Žmonės pastebėjo, kad jos godžiai geria kai kurių šaltinių vandenį. Paragavę pajuto sūrų skonį. Nusiprausę ir atsigerę tokio vandens, pajuto sveikatos pagerėjimą. Taip atsirado Druskininkai, kurortas garsus ne vien Lietuvoje, bet ir daugelyje kitų šalių.

Druska nuo senų senovės žmonės gydydavo peršalimo ligas ir vandenligę. Ją naudodavo maisto produktams išsaugoti, dezinfekcijai, kompresams, kosmetikai. Ji vienas geriausių ir mažiausiai kenksmingų vidurius laisvinančių vaistų. Mūsų organizmas pats druskos pasigaminti negali, tad per dieną reikėtų suvartoti vieną arbatinį jos šaukštelį.

• *Staigiai nukritus kraujospūdžiui* pagelbės stiklinė pasūdyto vandens arba druska apibarstyta juodos duonos riekelė. Jeigu nepagelbėjo, reikia pakartoti. Turintiems žemą kraujospūdį pusryčius reikėtų pradėti suvalgant gabalėlį druska apibarsytos juodos duonos.

• *Skaudančiai gerklei* padės stiklinė šiltos žaliosios arbatos, į kurią dedame šaukštelį druskos, sodos, obuolių acto arba citrinos sulčių. Galima įlašinti keletą lašų jodo tinktūros. Skalaujama keletą kartų per dieną.

• *Druska veiks kaip kava*, jeigu atsiradus mieguistumui pačiulpsite žiupsnelį jos ir nurysite. Tokia pati procedūra pagelbės sutrikus virškinimui.

• *Druską galima naudoti viduriams laisvinti.* Iš ryto nevalgius reikėtų išgerti stiklinę šilto pieno per pusę atskiesto šilto vandeniui. Gėrime reikėtų ištirpinti šaukštelį druskos. Jeigu tai nepadėtų, po poros valandų patariama pakartoti. Tokios procedūros nepatinka ir mūsų organizme apsigyvenusioms kirmėlėms. O apsinuodijus maistu, reikėtų gerti porą stiklinių pasūdyto vandens ir išsivemti.

• *Druska, iš žarnyno pašalindama gleives, padeda gydyti obstrukcinę bronchitą ir net bronchinę astmą.* Druskos tvarsčiai padeda skaudant galvai ir susirgus sloga. Kelis kartus sulenktą marlę, pamirkytą silpname druskos ir acto skiedinyje, geriausia visai nakčiai uždėti ant skaudamos vietos. Sergant plaučių ligomis, tvarsčių reikėtų dėti ant susirgimo židinio, geriausia iš nugaros pusės.

• *Nervų, medžiagų apykaitos ligos, hipertonią ir radikulitas gydomi druskos voniomis.* Į 35–38 laipsnių Celsijaus temperatūros vonią dedama pusantro kilogramo druskos. Gydymasi

kas antrą dieną. Procedūros trukmė dvidešimt minučių. Į vonią su druska galima dėti ir vaistažolių.

• *Druskos vonelės kojomis tinka vyresnio amžiaus ar be patogumų gyvenantiems žmonėms.* Penkiolika minučių prieš miegą pamirkome kojas karštame druskos tirpale, paskui jas perliejame šaltu vandeniu. Sustiprinsime imunitetą, sumažinsime kojų prakaitavimą, pagerinsime miegą.

• *Druska naikina pleiskanas.* Tyrelė iš penkių šaukštų vandens ir šimto gramų druskos įtrinama į galvos odą, palaikoma kelias minutes, iššukuojama ir išplaunama šampūnu. Po

tokios procedūros neliks pleiskanų, plaukai bus minkšti, blizgantys ir gražūs.

• *Druska naudojama masažui.* Kartais, ypač kaitinantis pirtyje, ji maišoma su medumi. Tai galima atlikti ir paprastoje kaimo pirtyje.

• *Gėlės ilgiau nenuvys pamerkus jas į šiek tiek pasūdytą vandenį.* Mano kaimynė, užauginanti labai vešlias daržoves, ypač svogūnus, retkarčiais jas laisto silpnu druskos tirpalu. Tai dar kartą patvirtina, kad druska reikalinga visiems gyviems organizmams.

Valstietis.lt

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą 1-708-599-9680

ATLANTIC Express Corp.

✈️ ⚓ 🚚 🚛

SIUNTINIAI
Lithuania, Latvia, Estonia

Siuntinių priėmimo vietos:

Atlantic Express Chicago, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
Lithuanian Plaza, 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
Kunigaikščių Užėiga, 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Bočių Menė, 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)
Rūta, 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Always With Flowers, 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
Eurus Deli, 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
Kalya, 338 S. Rohlwing Rd., Palatine, IL 60067 Tel: 847-776-7766
Balalaika Mundelein, 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
Wonders of Nature, 726 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000
Back to Nature, 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777

Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78th Ave, Bridgeview, IL 60455

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Rugpjūčio 24 d., šeštadienį, 12 val.** p. p. JAV LB Waukegan-Lake County apylinkė visus maloniai kviečia į Vasaros palydų šventę, Van Patten Woods, Shelter D., prie Route 173 kelio, į rytus nuo Route 41 kelio, Wadsworth, Illinois. Tel. pasiteirauti: 847-405-0794.

■ **Beverly Shores Lietuvių klubas** rengia tradicinę Vasaros gegužinę „Lituanica“ parke. Šeštadienį, rugpjūčio 24 d., 2 val. p. p. kviečiame visus, vasarai besibaigiant, susiburti, pabendrauti, pasidžiaugti atnaujintu S. Dariaus ir S. Girėno paminklu, skaniai pavalgyti, išbandyti laimę loterijoje. Tuo pačiu apsilankykite Depot muziejuje (prie Beverly Shores geležinkelio stoties), kur tebevyksta paroda, skirta S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio 80-mečiui paminėti, susipažinti su „Lituanica“ parko įkūrimo istorija. Laukiame jūsų atvykstant į Vasaros gegužinę „Lituanica“ parke!

■ **Rugpjūčio 25 d., sekmadienį, 12:30 val.** p. p. Pasaulio lietuvių centras rengia tradicinę Vasaros gegužinę. Proga susitikti su bičiuliais, skaniai pavalgyti, smagiai pašokti ir išbandyti laimę loterijoje.

■ **Rugsėjo 8 d. sekmadienį, 12:30 p. p.** Pasaulio lietuvių centro (Lemont) didžiojoje salėje Lietuvos Dukters ruošia metinius iškilmingus „Rudens pietus“. Meninę programą atliks jaunosios mūsų atžalos, veiks loterija, bus gardaus vyno. Iškilmingų pietų metu bus pagerbta PLC Moterų komiteto pirmininkė Alė Karaliūnienė. Kviečiami visi savo dalyvavimu paremti šios taurios Draugijos darbus. Vietas būtina užsisakyti iš anksto tel. 630-272-9131 (Gražina Kazėnienė) arba tel. 708-499-4845 (Aldona Rukuižienė).

■ **Rugsėjo 14 d., šeštadienį, Čiurlionio galerijoje** Jaunimo centre 7:30 val. v. – moksleivių sukurtų pašto ženklų, dalyvavusių konkurse Dariaus ir Girėno skrydžio 80-mečiui paminėti ir Čikagos lituanistinės mokyklos mokinių darbų parodos atidarymas.

■ **Rugsėjo 15 d. 11 val. r. Palaimintojo** Jurgio Matulaičio Lietuvių Katalikų misija kviečia visas nepelno siekiančias organizacijas, kurioms rūpi savanoriškas darbas ir tarnystė, dalyvauti mūsų Bendruomenės Mišiose ir tarnysčių mugėje, kuri vyks PLC kiemelyje (14911 127th Street, Lemont, IL). Tai puiki proga pristatyti savo organizacijos veiklą (rodyti nuotraukas, plakatus, dalinti lankstinukus, teikti informaciją ir t. t.) bei pabendrauti su žmonėmis. Misija parūpins stalus. Taip pat prašome atsiųsti savo mėgstamą desertą, vaisių ar užkandį, o misija pasirūpins kitomis vaišėmis. Stalai bus paruošti sekmadienį ryte, tad atvykite jau 9 v. r., kad iki 10:30 v. r. pasiruošimo darbai būtų baigti. Stalai bus pažymėti organizacijų ir tarnysčių vardais. Būtina užsiregistruoti iš anksto el. paštu: matulaitismission@gmail.com arba matulaitismission@sbcglobal.net.

■ **Rugsėjo 22 d., sekmadienį, 12:30 val.** p. p. Lietuvių dailės muziejuje (PLC) dr. Sigitos Lipovienės knygos „Aukštuolių ažuolai“, kurioje rašoma apie partizanų Katliųorių šeimą, pristatymas.

■ **Rugsėjo 22 d., sekmadienį, Jaunimo centro** moterų klubas pradeda naują sezoną ir po šv. Mišių visus kviečia į Jaunimo centro kavinę pasivaikšinti mieliniais blynais. Savo apsilankymu paremsite lietuvišką kampelį – Jaunimo centrą.

■ **Rugsėjo 29 d., sekmadienį, 12:30 val.** p. p. Lietuvių dailės muziejuje PLC, Lemont – M. J. Šileikio ir Teofilio Petraičio parodos-konkurso „Toli nuo tėvynės“ atidarymas. Darbus pateikti galima iki rugsėjo 22 d. Tel. pasiteirauti: 630-257-2034.

■ **Lapkričio 3 d., sekmadienį – Čikagos lietuvių moterų klubo** 90 metų jubiliejinis pokylis. Jis vyks Palos Country Club (135th & SW Hwy., Orland Park, IL). Pradžia – 1 val. p. p.

Skelbimų skyriaus tel. 1-773-585-9500

SKELBIMAI

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

Tėvystė pakeitė princą William

Mėnesį laiko apie karališkąjį mažylį nebuvo nieko žinoma. Tačiau šią savaitę žiniasklaidos ir rojalistų visame pasaulyje smalsumas pagaliau buvo patenkintas – princas William pirmą kartą išsamiai papasakojo apie savo sūnų. Be to, rūmai paskelbė pirmąsias oficialias visos šeimos nuotraukas. Priešingai nei įprasta, pirmąsias oficialias nuotraukas darė ne žinomas fotografas, o Kate tėvas Michael Middleton. Jose jauna šeima įamžinta jaukioje atmosferoje Middleton šeimos namų sode Bucklebury. „Jis auga gana greitai. Jis yra mažas kovotojas – jis taip spurda, – sakė princas William CNN paskelbtame interviu. – Be to, jis nenori ilgai miegoti, dėl to kyla šiokių tokių problemų“. George, ant jo tėvo, kartais būna tikras „akiplėša“ tačiau šiaip jis yra puikus.

„Praėjusios savaitės buvo visiškai nauja emocinė patirtis. Nors praėjo ne tiek daug laiko, aš jaučiu, kad daugelis dalykų dabar mane veikia kitaip“, – kalbėjo princas William.
ELTA –EPA nuotr.

Baltuosiuose rūmuose augs dar vienas keturkojis

„Pirmasis JAV šuo“ nuo šiol turės „sesutę“. Jos vardas Sunny (angl. – saulėtoji), jai vieneri, ji, kaip ir nuo 2009 metų Prezidento Barack Obama šeimoje augantis Bo, yra portugalų vandens veislės šuo.

Šunį Bo šeimai 2009-aisiais padovanojo dabar jau miręs senatorius Edward Kennedy.
EPA –ELTA nuotr.

Vilniuje prasidėjo krepšinio kovos

R. Dačkaus nuotr.

Atsinaujinusi Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė su treneriu Jonu Kazlausku priešakyje pirmą kartą po „EuroBasket 2011“ dalyvaus tarptautiniame turnyre Vilniuje. Rugpjūčio 21–23 dienomis sostinėje vyks Lietuvos krepšinio federacijos ir Vilniaus miesto savivaldybės rengiamas turnyras, kuriame kovos Lietuvos, Rusijos, Suomijos ir Čekijos rinktinės. Visos jos rugsėjį kausis 2013-ųjų Europos čempionate Slovėnijoje.

Lietuvos rinktinės aprangą šią vasarą vilki ir trečiasis praeitą sezoną NBA rungtyniaavęs lietuvis, buvęs Jono Valančiūno komandos draugas „Raptors“ ekipoje, Linas Kleiza.

ELTA info

Spalio 27 d., sekmadienį, 1 val. p. p.
kviečiame į popietę su
DRAUGU
Willowbrook pokylių salėje.

Lietuviškų dainų programą atliks Povilas Strolia (pritars gitara). Bilieto kaina – 60 dol., studentams – 40 dol. Pokylio bilietus prašome užsakyti DRAUGO administracijos tel.: 773-585-9500.

Lauksime mūsų skaitytojų, jų draugų ir šeimos narių, taip pat kviečiame lietuviškų organizacijų atstovus gausiai dalyvauti. Bus malonu pamatyti gerai pažįstamus ir visiškai naujus veidus!